

REPUBLIKA

ROK XVI

ŁÓDŹ, CZWARTEK, 13 STYCZNIA 1938 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

№ 12

Min. Beck o Lidze Narodów i blokach

Jak się układają stosunki z Niemcami, Rosją i Czechosłowacją? — Bezpośrednie układy z Gdańskiem. — Rokowania w sprawie terenów emigracyjnych

Polska podejmuje rozmowy z przedstawicielami mocarstw w sprawie zreformowania Ligi Narodów

Warszawa, 12 stycznia.

(PAT) Podczas dzisiejszej dyskusji w komisji spraw zagranicznych, której przebieg podajemy na str. 2, zabrał również głos min. Beck.

Min. Beck odpowiadając na wywody posłów, wygłosił następujące przemówienie:

„Wysoka Komisjo! Wysłuchałem z uwaga poglądów wypowiedzianych przez panów posłów, licząc się z nimi jako z wyrazem troski i zainteresowań, istniejących zarówno w izbach, jak w szerszej opinii publicznej. Postaram się, grupując zagadnienia poruszone w ciągu dzisiejszej debaty, udzielić niektórych wyjaśnień.

Z tematów poruszonych przez panów wybił się jako powszechny temat zainteresowania problem Polaków zagranicą.

Sytuacja mniejszości polskiej w Niemczech, Rosji i Czechosłowacji

Pozwolę sobie przejść kolejno kilka terenów, które w dzisiejszej dyskusji były szczególnie poruszone.

Jeżeli chodzi o NIEMCY, miałem sposobność w exposé sprezywać pod stawy, na których oparły się deklaracje z listopada roku zeszłego.

Obydwa rządy, każdy dla siebie, ustaliły identyczne zasady traktowania mniejszości na swoim terenie. Dlatego też przy wykonywaniu tych zasad w praktyce, również one nie może być zachwyana i oczekuje, że pozytywne działanie tych aktów, będących — jak to miałem sposobność podkreślić — pewną nową formą w poszukiwaniu lepszych rozwiązań tego problemu, z biegiem czasu da widoczne rezultaty.

Poruszony był przez p. Walewskiego problem Polaków w CZECHACH. Niestety, nie mogę tutaj namawiać p. posła do większego optymizmu w tej dziedzinie. Rozbieżność między deklaracjami a stanem faktycznym na tym terenie jest bardzo znaczna.

Chciałbym tu stwierdzić po pierwsze, że tak, jak w poprzednich latach już stwierdzałem, będziemy musieli z wielką czujnością patrzeć na to, czy rząd praski istotnie zamierza kontynuować politykę niezłomną wobec Polaków w Czechosłowacji, gdyż to ZMUSZA NAS DO BARDZO DALEKO IDĄCEJ REZERWY POLITYCZNEJ W STOSUNKU DO TEGO RZĄDU.

Będziemy również zawsze uważali, że gdyby jakiegokolwiek nowe postawienie problemu mniejszościowego w Czechach na korzyść jakiegokolwiek mniejszości nie było zastosowane na identycznych zasadach w stosunku do mniejszości polskiej, oznaczałoby to wyraźną niezłomność rządu czeskiego wobec nas.

Wreszcie ROSJA SOWIECKA. Stosunek do takiego zagadnienia jak sprawa odrębnej kultury narodowej grup ludności nie jest jednym z elementów uznawanych przez wszystkie inne pań-

stwa, a nieuznawanych przez Związek Sowiecki. Takich czynników, które rząd tego państwa nie uznaje, jest więcej. Nie ułatwia to napewno ułożenia z nim stosunków.

Dalszy aspekt tego zagadnienia — to są sprawy związane z przynależnością, to znaczy, z możliwością ulżenia naszemu życiu wewnętrznemu przez ZAPEWNIENIE TERENÓW EMIGRACYJNYCH.

To już łączę się z koksztatem naszych zagadnień demograficznych i surowcowych, które trudno rozdzielać i które równolegle występują na forum międzynarodowym jako problem ogólny. Chciałbym tutaj uzupełnić kilkoma uwagami kierunek naszej pracy w tej dziedzinie, dlaczego obecny okres skłania nas do systematycznego powtarzania przy każdej nadarzającej się sposobności w Lidze Narodów i pokrewnych organach, korespondencji dyplomatycznej naszych postulatów w tej dziedzinie.

Parę razy na rok spotykacie się państwo z pewnymi wiadomościami prasowymi o inicjatywach wysuwanych na gruncie międzynarodowym w kierunku szukania międzynarodowej współpracy ekonomicznej. Mówi się o zamiarze zwołania specjalnych konferencji. Ostatnio szereg państw zwrócił się do wybitnego męża stanu, a naszego dobrego znajomego, premiera van Zeelanda, z apelem przeprowadzenia stu-

ja jestem przeciwnikiem bloków

dość załudnionymi, a państwami przełudnionymi.

Te ogólne zasady służyły także za podstawę do naszych konkretnych negocjacji, z których jedna — z rządem francuskim — dotycząca pewnych możliwości w jednej z kolonii francuskich przybrała już formę bardzo daleko posuniętego studium. Mam nadzieję, że zgodnie z wyrażonym tu życzeniem będę mógł w niedalekim może czasie przedstawić panom konkretniejsze wyniki w tej dziedzinie.

Inicjatywa rządu polskiego

w sprawie przyszłości Ligi Narodów

Poruszono w dzisiejszej dyskusji w kilku przemówieniach jeszcze raz krótko

SPRAWA LIGI.

Przypuszczam, że analiza sytuacji i określenie naszego stanowiska, które miałem sposobność dać ostatnio, były bardziej wyczerpujące, niż jakiegokolwiek do tychczasowe oświadczenia naszego rządu.

Co do możliwości przyszłych, to znaczy co do możliwości, czy niemożliwości odbudowania tego instrumentu, czy jego adaptacji do celów, jakie odpowiadałyby dzisiejszej rzeczywistości mam zamiar w najbliższym czasie wejść w kontakt ze wszystkimi głównymi zainteresowanymi państwami. Jeszcze w ciągu tego mie-

się i przedstawienia projektu w tej sprawie.

Dotychczas przy każdej prawie inicjatywie, a inicjatywy te przychodziły głównie z Zachodu, wychodzono z punktu widzenia

POROZUMIENIA MIĘDZY NAJSILNIEJSZYMI, NAJZAMOŻNIEJSZYMI EKONOMICZNIE ORGANIZMAMI GO-DARCZYMI.

czy to była sprawa stabilizacji waluty najzamożniejszych państw, czy to sprawa podziału między tymi państwami zadań w międzynarodowym życiu ekonomicznym. W stosunku do państw, leżących dalej na wschód był to raczej tylko apel o otwarcie granic, rozluźnienie barier celnych i dewizowych. W tym szukano zwykle remedium na istniejące trudności.

Miałem sposobność, zarówno w stosunku do p. van Zeelanda, jak i innych mężów stanu, zajmujących się tym problemem, podkreślić, że tego rodzaju ujęcie sprawy wydaje mi się za wąskie, że trudnościami ekonomicznymi zostali ogarnięci wszyscy na świecie, więc po to, aby z tych trudności wyjść, należy przestudiować potrzeby wszystkich.

Przypomniałem przy tej sposobności inicjatywę t. zw. bloku rolniczego. Braliśmy w tym czynny udział, ale muszę panom powiedzieć, że już wtedy, dotykając się do tego zagadnienia, robiliśmy to trochę a contre coeur, bo to był blok a

dość załudnionymi, a państwami przełudnionymi.

Te ogólne zasady służyły także za podstawę do naszych konkretnych negocjacji, z których jedna — z rządem francuskim — dotycząca pewnych możliwości w jednej z kolonii francuskich przybrała już formę bardzo daleko posuniętego studium. Mam nadzieję, że zgodnie z wyrażonym tu życzeniem będę mógł w niedalekim może czasie przedstawić panom konkretniejsze wyniki w tej dziedzinie.

Przypuszczam, że będę miał sposobność spotkać znaczną ilość ministrów spraw zagranicznych i porównując nasz pogląd z ich poglądami, starać się bliżej móc ocenić przyszłość.

JEŻELI TE STUDIA I TE KONTAKTY DADZA JAKIEŚ KONKRETNEJ PODZIĘLI, NIE OMIĘSKRAM JESZCZE W CIĄGU BIEŻĄCEJ SESJI.

Szczególnie żywo w wypowiedzeniach się panów posłów wystąpiła parokrotnie

SPRAWA GDAŃSKA.

Sprawa dość skomplikowana, nad którą pozwolę sobie zatrzymać się trochę dłużej. Chciałbym zacząć od jednego punk-

tu, może najistotniejszego. Usłyszałem tutaj twierdzenie w formie pytania, iż niezależnie od takich czy innych fluktuacji instytucji międzynarodowych, czy nastrojów politycznych, zagadnienie naszych praw w Gdańsku jest elementem stałym i nienaruszalnym? Na to pytanie odpowiadam

KATEGORYCZNIE TWIERDZĄCO i nie wyobrażam sobie ażeby rząd polski mógł rozumować inaczej. A ten punkt widzenia rządu polskiego jest powszechnie znany.

Zagadnienia gdańskie będą załatwione

w drodze układów i umów

Teraz stan faktyczny. Trudność pracy w tak skomplikowanych warunkach, jakie istnieją w tym organizmie, oczywiście jest znaczna. Nic jednak nie upoważnia mnie do twierdzenia, jakoby w tej dziedzinie nastąpiła jakakolwiek zmiana na naszą niekorzyść.

Tak, jak bronimy i będziemy jak naj silniej bronili naszych interesów gospodarczych w w. m. Gdańsku, tak z drugiej strony nie odnosimy się z żadną niezłomnością, a przeciwnie z całym zrozumieniem do interesów gospodarczych samego w. m. Gdańska i pragniemy rozpatrywać te sprawy z dobrą wola, szukając wyjścia pozytywnego.

Zatem, jak panowie widzą, działalność jest stała, pracy włożonej jest dużo, a

TRUDNOŚCI ZNAJDUJĄ ZAŁATWIENIE NIE NA DRODZE PROCESÓW, SKARG I APELACJI DO LIGI NARODÓW I DO HAGI, ALE NA DRODZE UKŁADÓW I UMÓW,

co uważam za zasadniczy postęp w porównaniu z przeszłością z przed lat kilku.

Nerwy i racja stanu

W reakcji opinii na sprawę Gdańska muszę rozróżnić jednak dwa elementy. Jest element twórczy, pozytywny, a jest nim w niezmiernie szybkim czasie pogłębiające się w Polsce zrozumienie dla naszego problemu morskiego, naszej żeglugi i tych różnorodnych skutków ekonomicznych i politycznych, które dla Polski pociągają nasz dostęp do morza Bałtyckiego. To jest oczywiście pozytywum. Obok tego jednak przychodzą fale zdenerwowania, których bym tak pozytywnie ocenić nie mógł.

Pozwolę sobie przejść tutaj od lokalnego zagadnienia na teren może trochę szerszy.

REAKCJA OPINII PUBLICZNEJ NA SPRAWY ZAGRANICZNE

jest problemem bardzo ważnym. Niewątpliwie skryształizowanie pojęć, utrwalenie się samopoczucia państwowego, utrwalenie się dobrej, zdecydowanej postawy, spokojnej a silnej wobec świata zewnętrznego, jest procesem, który dokonał się w Polsce współczesnej niezmiernie szybko. Grało tu oczywiście

(Ciąg dalszy na str. 2-ej).

Polityka zagraniczna Polski

w świetle dyskusji w komisji sejmowej. — Za i przeciw Lidze Narodów. — O stosunkach z Niemcami i Rosją. — Problem emigracji i surowców

Ustrój totalny w Gdańsku zagraża interesom polskim

Warszawa, 12 stycznia.

(PAT) Dziś o godz. 11-ej rano wznowione zostało posiedzenie komisji spr. zagr. sejmu, przerwane w dn. 10 b. m. po exposé ministra Becka.

Przystąpiono do dyskusji nad tym exposé. Pierwszy przemówił pos. Wielhorski, poświęcając znaczną część swych wywodów sprawie t. zw. kryzysu Ligi Narodów. Mówca przypomniał, że Polska do Ligi Narodów weszła dołącznie obciążona skutkami t. zw. małego traktatu wersalskiego z roku 1919. Ten traktat stawiał nas na stopniu istotnej nierówności wobec innych państw, uczestniczących w Lidze Narodów. Na szczęście, te rzeczy dziś już odchodzą w przeszłość.

Mocarstwa zachodnie, niestety, nie ustrzegły się pokusy uczynienia z Ligi Narodów pewnego rodzaju narzędzia nacisku na niektóre państwa, a wtedy i na Polskę. Ta właśnie metoda doprowadziła do dzisiejszego kryzysu w Lidze Narodów. Dlatego Polska przyjęła z uczuciem głębokiej ulgi dzień 13 września 1934 r., kiedy to minister Beck w imieniu Polski oznajmił w Genewie zawieszenie naszej współpracy z czynnikami międzynarodowymi w sprawie małego traktatu wersalskiego, aż do czasu upowszechnienia zobowiązań mniejszościowych dla wszystkich członków Ligi.

Przeciw Lidze Narodów

Po omówieniu istotnej treści kryzysu Ligi Narodów pos. Wielhorski zauważył, że celowość udziału w pakcie Ligi Narodów poszczególne państwa określają nie inaczej, jak po przeprowadzeniu ścisłego rozrachunku strat i zysków, które wynikają z tej przynależności. Nasz polski rachunek uległ istotnej zmianie po wyjściu z Ligi Włoch oraz Niemiec. Wzrasta coraz bardziej niewspółmierność między zobowiązaniami, jakie Polska ponosi na podstawie litery paktu Ligi, a dobrodziejstwami teoretycznie wypływającymi z tej umowy.

Polska, jako członek Ligi, znalazła się w wyraźnym osamotnieniu z Rosją Sowiecką. To państwo formalnie jest zobowiązane do obrony Polski w razie agresji niesprowokowanej. Skądinąd jednak jest ono ze względu na doktrynę, która je ożywia, trwałym naszym prze-

ciwnikiem i napastnikiem in statu potentiac.

Liga Narodów jest obecnie pod groźbą przelstoczenia się w blok, występujący przeciw tym, którzy ją opuścili. P. Minister krótko i jasno stwierdził, że Polska nie przyłączy się do powstających w ten sposób bloków doktrynalnych i nie pozwoli na to, ażeby z niej uczyniono instrument polityki. Wiemy teraz — oświadcza pos. Wielhorski — że w razie kolizji między literą paktu Ligi a naszą racją stanu, decydować będzie ta ostatnia.

Echa deklaracji polsko-niemieckiej

w sprawie mniejszości

Pos. Walewski omówił los wielomilionowej masy Polaków, którzy dla rozmaitych przyczyn znaleźli się poza granicami Rzeczypospolitej.

Ludność polska w Niemczech dzieli się na autochtoniczną i na emigrantów. Rozumiemy w pełni — oświadcza mówca — motywy, jakimi rządy polski i niemiecki kierowały się w swych listopadowych deklaracjach, przystępując odważnie do unormowania spraw ludności niemieckiej w Polsce i polskiej w Niemczech.

Wydało mi się jednak, że ze strony niemieckiej usiłuje się w pewnej mierze nadać deklaracjom listopadowym charakter umowy kontyngentowej, biorącej za podstawę obecne stany faktyczne po obu stronach. Nie wiem, czy tego rodzaju interpretacja „arytmetycznej wzajemności” odpowiadałaby politycznemu znaczeniu deklaracji. Chcielibyśmy, by sytuacja Polaków w Niemczech była nie tylko jednym z elementów polityki między państwowej, lecz aby swobodnie i bez skrepowania rozwijać się mogła łączność duchowa i kulturalna Polaków w Niemczech z Macierzą.

Jeśli chodzi o stosunek do polskiej ludności na Śląsku zaolszańskim, mówca twierdzi, że nie wiele znalazłoby się przykładów podobnej dysproporcji między fikcją prawa a życiem. Ludność na Śląsku zaolszańskim nie jest żadną mniejszością, lecz stanowi na ziemi swej zamieszkiwanej od stuleci zdecydowaną większość. Jesteśmy tam świadkami tego, że gdy w teorii i w ustawach państwa czeskiego wszyscy obywatele korzystają jakoby z najbardziej liberalnych urzędzeń, to w gruncie rzeczy czynnikiem decydującym na tym terenie są ustawy wyjątkowe, oddające pełnię władzy szowinistycznym czynnikom lokalnym i żandarmerii.

Pos. Surzyński podnosi z uznaniem ciągle ustalanie się i utrwalanie doktryny w polskiej polityce zagranicznej. Nadaje to działaniom M. S. Z. cechy logicznej konsekwencji. Kierownictwo ministerstwa zachowuje zimną krew i realną ocenę sytuacji międzynarodowej.

W związku z sytuacją na terenie genewskim mówca oświadcza, że błogosławić należy decyzje, które przewidyując zbliżający się kryzys ligowy, utrwały bezpieczeństwo Polski poza aparatem Ligi Narodów. Słuszne jest sformułowanie zasady, że nie możemy w obecnej sytuacji być przedmiotem automatycznych i bezdusznie stosowanych przepisów Ligi, musimy kierować się wyłącznie interesem polskiego narodu i państwa.

Formułując tak krytycznie swój stosunek do Genewy, nie chciałbym przyłączyć się do rzeszy grabarzy Ligi Narodów. Dlatego zwracam się z zapytaniem do p. ministra, czy postawa Polski nie jest zbyt bierna w stosunku do problemu ligowego? Powinniśmy współdziałać przy dziele urealnienia instytucji genewskiej.

P. minister przemilczał w swoim exposé

problem Gdańska

Jasne spojrzenie na sprawę Gdańska utrudnia milczenie rządu. Wierzę, że p. minister udzieli dzisiaj uspakajających wyjaśnień. Ewolucja wypadków na terenie Ligi Narodów odbiła się na stanie rzeczy w Gdańsku.

Z niepokojem obserwujemy rozwój wypadków politycznych w Gdańsku, KTÓRE ZMIENIAJĄ JEGO CHARAKTER JAKO WOLNEGO MIASTA.

Oczekujemy oświadczenia p. ministra, które uspokoi Polaków w Gdańsku, a społeczeństwo polskie upewni, że żadna zmiana w układzie sił międzynarodowych nie uszczupli uprawnień Polski.

Polska nie zrezygnuje ze swoich praw na terenie Gdańska

Pos. Tarnowski rozważa sprawę STOSUNKÓW POLSKO-NIEMIECKICH, a na ich tle zagadnienie mniejszości i sprawy gdańskie.

Sprawa Gdańska jest przedmiotem poważnej troski społeczeństwa polskie-

go, doceniającego znaczenie Gdańska dla Polski, a tymczasem wbrew uroczystym obietnicom miarodajnych przed stawicieli Wolnego Miasta, opinia polska jest wciąż prowokowana. Stwierdzamy, kategorycznie,

ŻE POLSKA NIE ZREZYGNUJE Z PRZYŚLUGUJĄCYCH JEJ NA TERENIE WOLNEGO MIASTA PRAW I NIE PRZESTANIE SIĘ INTERESOWAĆ LOSEM POLAKÓW W GDAŃSKU.

W związku z kryzysem Ligi Narodów mówca sądzi,

ŻE POLSKA DO ŻADNEGO BLOKU DOKTRYNALNEGO PRZYSTĄPIĆ NIE POWINNA

i pozycja jej nie byłaby łatwa, gdyby Liga Narodów rzeczywiście się w taki blok jednostronny przekształciła.

Wobec głosów krytyki, z jakimi niekiedy spotyka się nasza polityka zagraniczna, mówca stwierdza, że M.S.Z. musi być uważane za urzą. działający w zależności od całokształtu stosunków w naszym kraju.

Idziemy własną drogą

Pos. Marchlewski uważa za słuszne, że Polska poszła, wobec ciągłej płynności struktury Ligi, własną drogą, zawierając umowy dwustronne. Pragnie jednak również pogłębienia pracy zespolowej i szerszych umów.

Co się tyczy Gdańska, to na tamym terenie stykały się uprzednio trzy czynniki: Liga, Polska i Gdańsk orientujący się w kierunku Niemiec. Obecnie wpływy Ligi redukują się na rzecz pozostałych czynników, to jest Niemiec i Polski. Zdawałoby się, że sytuacja się uprościła i wobec dobrych sąsiedzkich stosunków z Niemcami wykonanie naszych bezspornych praw w Gdańsku nie powinno napotykać na żadne trudności. Tymczasem tak nie jest.

Już przed dwoma laty na tej samej komisji ilustrowałem straty jakie ponieśliśmy na terenie Gdańska. W ostatnim roku sprawy się dalej skomplikowały wskutek zaprowadzenia systemu totalnego, systemu przejętego z Rzeszy. System ten koliduje ze sprawami mniejszości polskiej, skazuje ją na ciągłe kłopoty bytu materialnego i duchowego.

Posel Hutten-Czapki: — Zagadnieniem, obchodzącym cały nasz naród jest wielki problem emigracyjny i surowcowy. Jesteśmy wdzięczni panu ministrowi, że już przed dwoma laty postawił ten problem w Lidze Narodów w sposób wyraźny.

Zdaje się, że od tego czasu zagadnienie emigracyjne posunęło się naprzód w rozumieniu państw zagranicznych. Dla nas jest to problem pałacy. Przeżyliśmy kilka lat kryzysu. Zdawało się, że skoro we wszystkich państwach wzrastała liczba bezrobotnych, będzie można pewną ich ilość skierować na tereny, którym przede wszystkim brak rąk ludzkich.

Stało się jednak inaczej, a to dlatego, że potrzebne były znaczne fundusze na przewóz i zagospodarowanie emigrantów, a tych środków w ostatnich czasach zabrakło. To też cyfra naszej emigracji spadła bardzo znacznie.

Emigracja łączy się z problemem surowcowym. W dziedzinie obrotów surowcowych powstają dla nas pewne możliwości, które należy umiejętnie wyzyskać. Chodzi tu o handel z Egiptem, z którym winniśmy ustalić połączenie naszą linią okrętową.

Na tym zakończono dyskusję i przewodniczący zarządził przerwę, po której minister Beck odpowiadał na wywody posłów. Mowę min. Becka zamieszczamy na innym miejscu.

Min. Beck o Lidze Narodów i Blokach

(Dokończenie).

wielką rolę to, że przeżyliśmy w ostatnich kilkunastu latach tyle spraw, tyle zagadnień, tyle decyzji, że materiał do doświadczeń i do wniosków z nich wyciąganych był bardzo wielki i fakt ten pozwoili skryształizować polskie pojęcia, uczucia i instynkty.

Ponadto jest to wielkie POŚMIERTNE ZWYCIEŚTWO MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

I jeżeli opinia stawia pewne żądania, domaga się pewnych rzeczy, to jest to oczywiście objaw zdrowy. Natomiast — tutaj już uogólniam — fale pewnej nerwowości powtarzające się z racji tych, czy innych zagadnień budzą we mnie nieraz dużo zastanowienia. Dlaczego? Dlatego, że

TAM, GDZIE JEST NERWOWOŚĆ nie ZAWSZE JESTEM PEWNY,

ILE JEST ŹRÓDŁA POCHODZĄCEGO Z POLSKIEJ TROSKI, Z POLSKIEGO DĄŻENIA, Z POLSKICH ASPIRACJI, A ILE MOŻE BYĆ PRÓB AKCJI ZEWNĘTRZNEJ DLA WPŁYNIECIA NA ZMIANĘ KIERUNKU POLSKIEJ POLITYKI.

Są dwa sposoby pomniejszenia roli państwa w życiu międzynarodowym i zmniejszenia jego znaczenia. Jeden — to nacisk z zewnątrz, nacisk siłą. Na szczęście nie jest on stosowany zbyt często, bo istnieje przytym ryzyko, że NADZIAĆ SIĘ MOŻNA NA BAGNET.

Drugi sposób, istniejący codziennie prawie, to próba wpływnięcia bądź to przez wprowadzenie w błąd opinii publicznej, deformowanie faktów, bądź inną drogą — na zasadnicze wytyczne, jakie sobie świadomie rząd państwa naszego za aprobatą opinii polskiej obrał.

Te drogi są bardzo różnorodne, Czasami jest to droga interesów, czasem jest to droga doktryn, a czasem jest to droga śmiała paniki poprostu. Pozwolę sobie zaapelować do panów, jako przed stawicieli izb,

ŻEBY ZECHCIELI DOBRZE PATRZEĆ NA PALCE LUDZIOM SIĘ JACYM ALARMY—TAKŻE ALARMY W SPRAWACH GDAŃSKICH.

Przy poprzedniej dyskusji dużo mówiono o stosunku opinii parlamentarnej, szerokiej opinii publicznej także do ministra spraw zagranicznych, do państwa tego organu pracy w sprawach zagranicznych. Pozwoliłem sobie obecnie odwrócić to zagadnienie i zakończyć właśnie apelem o pomoc. Chciałem w kilku słowach postawić tę sprawę od urzędu spraw zagranicznych do opinii parlamentarnej i społecznej“.

YOSHIWARA

DZIELNICA GEJSZ I KURTYZAN

wkrótce „CASINO“

Z dziejów Łodzi

Dnia 13-go stycznia 1846 roku grono specyficznie „lojalnych“ obywateli naszego miasta, przeważnie pochodzenia niemieckiego, występuje z memorjałem do Petersburga, w którym prosi, aby w uznaniu zasług cara Mikołaja I-go dla dzieła rozwoju Łodzi, nazwać nasze miasto „Mikołajew“.

Niestychany ten panegiryk, będący po wsze czasy dokumentem spodenia pewnych sfer z pośród społeczeństwa łódzkiego, nawet przez Moskali był przyjęty z drwinami: gubernator warszawski skromnie zaznaczył na memoriale, że „zdaje się, że projekt przemianowania Łodzi na „Mikołajew“ jest o tyle niefortunny, iż na południu Rosji znajduje się już jedno miasto, specjalnie ulubione przez cara Mikołaja, więc tworzenie nowego miasta o podobnej nazwie — może będzie niefortunne“.

Moskale w Pitrze przeszli nad tym memoriałem do porządku i miasto nasze ominęła ewentualność „zaszczytnego“ nazwania go „Mikołajewem“.

Styczeń

13

Czwartek

Dzisiaj Weroniki
Jutro Hilarego

Wschód słońca	7.40
Zachód słońca	15.49
Wschód księżyca	13.22
Zachód księżyca	5.02
Długość dnia	10.53
Przybyło dnia	00.26

Krótkie wiadomości

SPADEK KOSZTÓW UTRZYMANIA zanotowano w Łodzi. Wczoraj odbyło się posiedzenie komisji wojewódzkiej dla badania zmian kosztów utrzymania, na którym stwierdzono, że w grudniu, w porównaniu z poprzednim miesiącem, stanęło przeciętnie o 0,24 proc. Biorąc pod uwagę, że w tym okresie wypadły święta, a tym samym wzrost konsumpcji, uznano spadek cen za zjawisko dodatnie.

ROZBUDOWA LINII TRAMWAJOWYCH nastąpi w Łodzi w okresie najbliższych dwóch lat. Wydział przedsiębiorstw miejskich łącznie z wydziałem technicznym przystąpił wczoraj do układania planu robudowy linii tramwajowych. Po ukończeniu prac plan przedłożony zostanie radzie zarządzającej K. E. L.

OTWARCIE TARGOWISKA na przebudowanym placu im. Boernera (Zielony Rynek) nastąpi w pierwszej połowie lutego. Obecnie w porozumieniu z handlującymi, zarząd miejski ustala typ jednolitego straganu, który obowiązywać będzie na tym targowisku.

KONTROLE MELDUNKOWE przeprowadzone będą w hotelach, pensjonatach i domach noclegowych. Uwaga zwrócona będzie głównie na to, by karty meldunkowe wypełniane były przez przybyłych gości przed zajęciem pokoju. Za niedokonywanie obowiązku meldunku w hotelach nakładano będą grzywny.

8.286.207 KG. MIĘSA ZJEDLI ŁODZIANIE w ubiegłym miesiącu. Spożyto ogółem 4.131 sztuk bydła rogatego, 6.760 sztuk cieląt, 13.248 świń i wieprzy, 367 owiec oraz 91 koni. Na wzrost spożycia mięsa wpłynęły święta. Charakterystycznym szczegółem jest systematyczny wzrost spożycia koniny w Łodzi.

REJESTR POBOROWYCH rocznika 1917 wyłożony został do przeglądu publicznego w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 165. Do soboty, 15-go b. m. włącznie zainteresowani poborowi mogą przeglądać rejestr i czynić w nim uzasadnione poprawki.

Dużury optek

Nocy dzisiejszej dyżuruja następujące apteki: L. Steckel (Limanowskiego 37), Sz. Jankielowicz (Stary Rynek 9), T. Stanielowicz (Pomorska 91), A. Borkowski (Zawadzka 45), B. Gluchowski (Narutowicza 6), St. Hamburg i S-ka (Główna 50), L. Pawłowski (Piotrkowska 307).

**Nieście pomoc
najbiedniejszym**

Nowa ordynacja wyborcza do rad miejskich ma być uchwalona przez sejm. — Projekt będzie wniesiony w ciągu stycznia

Donosiliśmy przed kilku dniami o zbliżających się wyborach do rady miejskiej w Łodzi. Wiadomość nasza potwierdza się.

Dowiadujemy się jednak o bardzo ważnej zmianie, jaka ma nastąpić, mianowicie o przygotowanej zmianie ordynacji wyborczej. Zmiana ma pójść w kierunku już kilkakrotnie, zapowiadającym, to jest dwie trzecie radnych (48) wybieranoby w głosowaniu bezpośrednim i powszechnym, zaś jedną trzecią (24), — w głosowaniu pośrednim, to jest przez organizacje gospodarcze, zawodowe i społeczne.

Zmiana ordynacji wyborczej nie

przekreśla wyborczych terminów ustawowych w Łodzi, tym bardziej, że sam ustrój miasta nie zostanie zmieniony i opierać się będzie na dotychczasowej ustawie, z dnia 23 marca 1933 r.

Dla wyjaśnienia poniższej wiadomości naszego korespondenta dodać jeszcze należy, że na jesieni b. r. wygasają również kadencje rad miejskich w Krakowie, Lwowie, Wilnie i Lublinie.

Warszawa, 12 stycznia.

Sądząc z wiadomości, które napływają ze źródeł miarodajnych można się

spodziewać, iż w ciągu 1938 r. odbędą się wybory do rad miejskich w 6 lub 7 największych miastach Polski z Warszawą na czele.

W ministerstwie spraw wewnętrznych, kończy się mianowicie opracowanie projektów ustaw o ustroju m. st. Warszawy, ordynacji wyborczej do rady miejskiej m. st. Warszawy oraz ordynacji wyborczej dla 6 miast, a mianowicie: Łodzi, Krakowa, Poznania, Lwowa, Wilna i Lublina.

Po uzgodnieniu z poszczególnymi ministerstwami projektów, opracowanych przez ministerstwo spraw wewnętrznych, oraz po uchwaleniu ich przez Radę Ministrów, jeszcze w ciągu bież. mies., mają wszystkie projekty ustaw o ordynacjach wyborczych do rad miejskich być wniesione do sejmu jeszcze w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

Rząd będzie się starał, ażeby sejm i senat do dnia 1 kwietnia rb. wszystkie te projekty uchwały, tak, ażeby po czynając od późnej wiosny, aż do końca jesieni rb. przeprowadzić wybory samorządowe, możliwie we wszystkich miastach, o których powyżej mowa.

DR. MED.

Grzegorz Rozenberg

przeprowadził **Traugutta 12,** telefon 224-44
chor. żołądka, kiszki, wątroby, przemiany materii i wewnętrzne.

ZAPOBIEGA ODMROŻENIOM RAK KREM PRAŁATÓW

Miasto kupuje tereny niezbędne na cele rozbudowy i rozplanowania Łodzi

W piątek odbędzie się kolejne posiedzenie miejskiej komisji do zakupu, sprzedaży i zamiany nieruchomości, na którym rozpatrzone będą dalsze wnioski o wukup gruntów dla celów regulacji miasta.

Donosiliśmy już, że Zarząd Miejski postanowił ruszyć z martwego punktu sprawę regulacji miasta i corocznie wstawiać do budżetu dość dużą kwotę, która umożliwiałaby nabywanie placów i terenów, przeznaczonych na poszerzenie ulic, przedłużenia ich, przebijanie nowych arterii komunikacyjnych i t.d. Tegoroczny budżet przewidywał kwotę

600.000 złotych i sumę tę komisja postanowiła wyczerpać całkowicie, nabywając dla miasta odpowiednie tereny. Zaznaczyć należy, że w wypadku, gdy właściciele terenów nie chcą dobrowolnie odstąpić je miastu — Zarząd Miejski może zastosować prawo o wywłaszczeniu.

Na piątkowym posiedzeniu komisji, jak się dowiadujemy, rozważone będą sprawy nabycia placu pod przedłużenie ulicy Kilińskiego, nabycie placów na poszerzenie ulic Tokarzewskiego, Podmiejskiej, Podgórznej i Ptasiej oraz zamiana gruntów na ul. Zagajnikowej. (i).

Przebudowa dworca Fabrycznego

Dwa perony — odjazdowy i przyjazdowy — będą połączone tunelem. — Ruch towarowy ma być przeniesiony na Polesie Widzewskie

Władze kolejowe opracowały interesujący projekt przebudowy dworca Fabrycznego w Łodzi, celem zagwarantowania podróżującym większego bezpieczeństwa i wygody. Perony dworca Fabrycznego bowiem, w tym stanie, w jakim się obecnie znajdują, nie nadają się zupełnie do użytku. Ruch, szczególnie w porze letniej, panuje tu olbrzymi. W ciągu dnia przewija się przeciętnie około 10.000 pasażerów i przeszło 30 par pociągów. Mimo tego dużego ruchu bezpieczeństwo publiczności jest najzupełniej niewystarczające.

Dworzec Fabryczny posiada dwa tory: pierwszy, przyjazdowy i drugi — odjazdowy. Oba tory odgródzone są wąskim peronem, natłoczonym niemal w ciągu całego dnia i nocy publicznością. Często zdarza się, że gdy z drugiego toru odejść ma pociąg i na peronie jest zna-

czna ilość osób, na stację wjeżdża pełną parą pociąg przybywający do Łodzi. Ponieważ oba perony nie są od siebie odgródzone, o tragiczny wypadek w takich warunkach nie trudno.

Opracowany został w związku z tym interesujący projekt, który przewiduje wprowadzenie całego szeregu zmian.

Przede wszystkim projektuje się poszerzenie drugiego peronu i odgródczenie go od peronu pierwszego specjalną siatką drucianą, która bieć będzie na znacznej przestrzeni. Naprzeciwko peronów znajduje się cały blok ruder, w których mieszczą się magazyny kolejowe. Rude-ry te będą zburzone i na ich miejscu wybuduje się szeroki peron, posiadający dwa tory odjazdowe.

Pierwszy peron — przyjazdowy również będzie rozszerzony i połączony zo-

stanie z drugim specjalnym tunelem.

Publiczność śpiesząca do pociągów odjeżdżających przechodzić będzie na drugi peron oraz tunel.

Wejście do tunelu umieszczone będzie wewnątrz budynku dworcowego, zaś wyjście w środku drugiego peronu.

Aktualny stał się również obecnie projekt skierowania całego ruchu towarowego z dworca fabrycznego na Polesie Widzewskie.

Tereny dworca Fabrycznego są bowiem zbyt szczupłe, to też skasowanie ruchu towarowego i skierowanie go na Polesie Widzewskie przyczyniłoby się radykalnie do dalszego usprawnienia ruchu osobowego na dworcu Fabrycznym.

Zjazd działaczy oświatowych został wczoraj zamknięty. — Konferencja w Zarządzie Miejskim

Wczoraj nastąpiło zakończenie obrad pierwszego ogólnopolskiego kongresu oświaty pozaszkolnej w Łodzi. W godzinach przedpołudniowych wygłoszono końcowe referaty: insp. Dzienisiewicz z Łodzi mówił o koordynacji prac kulturalno - oświatowych w dużych miastach, dr. Skopowski z Warszawy — o kształceniu pracowników kulturalno - oświatowych i wreszcie insp. Wieroński z Warszawy o pracach rejestracyjnych.

W dyskusji, jaka się następnie rozwinęła, obecni wypowiedzieli swe poglądy na organizację prac w dziedzinie oświaty pozaszkolnej. Dyrektor departamentu w ministerstwie WR i OP, dr. Pollak, po-

dziękował obecnym, stwierdzając, że ministerstwo dzięki temu zjazdowi zdobyło dużo cennego materiału informacyjnego, który będzie wyszyskany przy układaniu programu prac oświatowych na przyszłość. Na tym obrady zostały zamknięte.

W godzinach popołudniowych odbyła się konferencja uczestników zjazdu z przedstawicielami wydziału oświaty i kultury Zarządu Miejskiego. Na konferencji omówiono spostrzeżenia, poczynione przez uczestników zjazdu w czasie zwiedzania łódzkich placówek kulturalno - oświatowych. (i).

Tyfus plamisty

został zawleczony do Łodzi z Gąbina

Donosiliśmy już wczoraj o wypadku tyfusu plamistego, który stwierdzono na terenie Łodzi. W ciągu dnia wczorajszego władze zdrowotne prowadziły badania, celem ustalenia, skąd zawleczona została zaraza.

Jak nas informują, istnieje obawa, że jeszcze jedna osoba chora jest na tyfus plamisty. Z osobą tą stykał się zresztą chory Cholewa, który znajduje się już w szpitalu. Zarządzone zarazie separację osoby, podejrzanej o tyfus i obserwację. Gdyby podejrzenia okazały się słuszne, wydział zdrowia zarządzi dalszą akcję profilaktyczną.

Stwierdzono, że zarazek tyfusu plamistego zawleczony został do Łodzi z Gąbina. (i)

Pełna tabela wygranych

5-go dnia ciągnięcia IV-iej klasy 40 Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA — BEZ GWARANCJI).

5,000 zł. — 100781.
15,000 zł. — 111398.
10,000 zł. — 7309, 17611, 102624.
5,000 zł. — 72248, 89504.

2,000 zł. — 16938, 29213, 41100, 47310, 108458, 110355, 113624, 116165, 152673, 171964, 172405, 182276.

1000 zł. — 7196, 13628, 26375, 32651, 36050, 40663, 50255, 54385, 54922, 59601, 73115, 75537, 78651, 82339, 87233, 92366, 106752, 108524, 109967, 114857, 117131, 122834, 138062, 138863, 152751, 154902, 156846, 159288, 180675, 191647.

Po zł. 200.

68 174 252 80 314 480 810 1100 235 461 540
64 602 768 809 938 61 2047 163 274 87 96 360
517 38 656 3057 169 668 834 962 4023 141 88 474
583 660 79 81 93 848 52 65 5079 205 21 52 422
655 737 820 44 927 6101 27 486 559 79 727 937
7018 223 303 9 44 64 861 779 955 93 8201 301
444 584 613 74 801 916 9147 536 675 733 839 923
41 79.

10060 84 200 87 417 567 872 910 11028 48 146
232 317 61 413 22 574 680 12040 53 66 393 455
524 48 848 13266 677 86 709 831 911 14130 73
569 813 965 15082 114 46 244 85 332 93 707 881
16072 139 245 315 421 29 73 805 665 866 990
17058 75 210 73 553 658 812 87 118 75 18011 119
252 550 84 784 922 19113 406 582 755 811 967
20295 400 21 55 709 42 873 21098 166 279 343
408 685 776 82 22078 109 275 435 56 551 70 620
920 63 23026 76 512 672 824 37 94 926 98 24148
238 374 635 25094 141 448 545 70 648 65 788 903
8 27 26233 673 930 27110 371 77 543 674 28007
344 486 90 704 24 57 80 29120 273 570 621 48
709 33 48.

30054 296 305 552 703 56 816 93 928 66 31224
91 354 433 8 63 725 92 975 32150 457 627 33479
567 672 34054 216 533 677 989 35151 76 93 5 254
371 446 63 588 615 61 745 813 36192 6 347 658
82 736 937 54 37003 148 554 767 77 38305 780 808
928 39031 49 159 244 412 34 42 558 952.

40021 292 315 43 68 450 71 8 81 86 555 603 790
852 41073 122 56 223 300 488 9 576 607 809 66
42103 513 23 39 724 65 972 43144 373 86 653 786
803 99 44 167 73 423 593 614 25 790 861 962 45315
507 41 632 976 46341 512 648 737 821 902 47081
298 324 476 617 93 774 840 48023 362 446 74 685
749 92 818 74 49385 89 454 91 715 822 979.

50094 694 785 800 50 51051 139 209 10 65 388
549 605 975 52426 522 862 922 53066 132 252 325
675 740 827 74 54051 102 50 317 49 96 448 552
687 787 916 55068 102 273 329 402 3 38 67 626
33 762 4 94 835 56089 138 87 347 534 822 57130
320 71 793 58080 120 3 274 80 9 317 36 535 6 616
65 710 27 45 826 954 59003 22 204 42 502 42 601
704 19 54 825 9 972.

60270 420 549 645 9 73 801 61206 338 99 472
549 611 830 905 62119 354 68 97 494 502 699 711
818 55 63051 2 190 218 43 53 340 65 417 508 71
690 946 85 64073 84 5 182 91 378 98 594 649 707
815 65025 180 285 949 66173 266 98 451 526 67013
157 204 394 519 696 733 855 901 68337 62 458
640 749 81 973 69034 217 80 467 536 49 96 628 87
915.

70126 47 450 943 71297 345 91 534 77 604 741
902 21 72050 3 104 46 70 257 384 9 73009 67 169
260 89 364 485 522 747 81 646 984 97 74245 408
29 45 796 987 75056308 402 19 507 916 76114 276
78 385 674 778 848 987 77053 95 276 310 446 511
666 96 713 932 78084 292 359 998 79028 55 185
504 51 634 810.

80017 345 6 429 588 722 81053 149 413 16 79
621 744 93 833 961 82003 155 67 77 208 347 572
602 756 912 83139 337 423 626 771 848 84 950
84038 404 45 601 11 91 978 85025 123 360 530 751
76 822 902 81103 252 98 455 63 836 60 964 87008
29 155 264 528 970 88044 183 89 230 392 600 3 8
73 700 96 910 89076 114 70 445 517 626 723 78 859
63 935.

90141 492 615 746 54 929 73 91012 122 37 315
444 538 99 637 944 92078 105 21 245 309 16 416
962 93067 149 366 62 429 579 619 68 706 895
94011 131 306 569 881 980 95 95071 12 741 95 284
346 71 508 613 758 68 76 96030 750 96 824 916
97063 94 199 365 426 71 553 641 947 98054 227
397 535 48 90 636 77 718 873 84 99026 120 375
534 55 86 644 9 75 836 959 84.

100153 310 87 97 765 826 920 49 101012 124 66
220 53 363 779 877 102064 94 188 95 247 421 514
103103 13 425 872 958 104185 242 380 521 57
855 983 105063 211 322 446 656 912 106118 280 96
392 460 524 716 61 833 92 107267 471 598 666 783
108153 63 81 97 433 538 637 69 749 827 42 933
109071 89 215 51 524 803 79.

110050 322 57 457 502 676 790 913 41 111023
34 143 90 207 84 398 483 532 726 75 990 112193
206 344 56 496 97 519 55 605 724 866 113116 45
92 284 513 44 645 67 793 809 114015 160 73 350
2 475 799 834 61 922 115274 375 588 666 766 986
116157 227 506 80 611 737 60 997 117205 27 436
625 742 842 93 941 118010 166 211 305 68 435 791
835 943 119040 158 60 234 71 335 505 670 717.

120185 388 610 770 970 90 121724 811 910
122038 104 836 941 123341 411 61 515 794 841 62
124167 217 36 88 631 125046 122 217 340 75 94 481
578 728 824 126182 487 618 711 23 977 127087
168 87 249 81 332 92 639 57 916 128007 229 37
504 64 866 978 129195 415 748 872 919.

130135 320 496 654 847 131004 201 368 415
642 747 132085 185 285 437 692 830 1 96 133103
67 92 306 57 540 99 968 134091 214 446 555 608
47 704 876 962 135123 481 503 794 136069 119
54 256 76 801 137054 527 824 996 138029 68 140
675 139246 511 80 653 737 96 882 960
140050 212 38 61 664 828 970 141166 326

581 142287 428 86 612 715 41 889 909 143006 107
75 87 219 83 511 75 69 791 929 144000 127 282
408 812 145041 77 226 396 558 603 417 707 23
840 63 82 146151 6 671 912 24 147561 711 855 85
148029 110 93 8 253 77 461 75 532 774 80 800
79 149072 126 448 825 948
150072 183 201 313 450 668 92 883 926
151081 217 336 87 438 579 745 807 152001 102
85 358 528 651 781 958 153042 211 202 31 401
659 710 154061 372 872 908 76 155095 198 301
522 707 852 156127 37 39 606 80 737 46 858
157040 106 355 636 720 812 50 158843 159031 65
220 421 513 611 68 745 873 812 3
160172 582 659 824 992 161251 54 591 854
162137 260 72 313 38 44 6 421 532 621 701 65
830 163027 164 223 353 547 676 748 845 164018
73 143 260 83 344 54 64 84 94 792 995 165100
97 224 50 323 166056 254 61 318 440 5 708 876

40440 686 41170 355 482 85 42142 321 30 514
693 43038 66 76 307 493 546 895 44032 155 326 30
457 650 77 791 924 94 45074 164 324 529 950
46044 582 641 49 55 85 802 972 96 47180 48139
305 475 604 866 931 70 49311 500.
50552 914 70 51587 842 52017 403 25 55 642 70
786 53145 721 54296 439 778 931 55138 393 487
539 862 56741 936 57044 150 431 767 70 990 58180
426 790 59295 369 576
60101 29 512 97 820 61093 227 485 742 860
62350 512 97 761 63720 64348 74 646 827 28 65319
421 594 875 89 66236 47 459 77 91 588 913 91 96
67208 46 407 722 77 68456 619 912 69098 353 64
70 553 655 883 92
70504 637 60 891 911 71392 599 753 612 72
990 72207 729 73009 296 397 530 794 947 74001
104 301 6 67 468 590 933 75401 754 82 954 77401

CIĄNIENIE TRZECIE.
Po zł. 200.
21 25 129 1281 404 34 74 627 970 2741 916
3237 71 597 630 806 4107 49 233 450 531 5371
581 689 950 6042 55 208 99 512 90 862 910 7157
74 299 313 976 8113 268 368 630 956 9156 826.
10038 98 174 206 553 629 784 11318 55 426
88 581 741 12176 291 13219 44 342 649 781 84
14250 80 626 15607 880 16240 435 935 13734 490
517 778 858 908 18154 306 576 896 19024 116 974.
20416 909 86 21607 73 22049 90 311 562 84
617 42 23278 529 47 24917 43 25151 56 498 567
27056 74 350 520 810 56 945 82 28824 939 29112
16 74 356 436 633 808.
30044 80 418 49 31030 353 500 770 882 917 79
32051 276 980 33483 34402 515 35414 36355 856
65 77 37000 205 328 38059 137 446 39344 406 529
634.
40013 86 144 47 270 877 41007 187 648 91 873
42321 730 962 43068 567 736 46 44169 271 308 460
527 665 87 45074 589 691 927 46157 47010 302 46
678 48187 324 642 784 49658 735 810 36 991.
50322 541 652 731 861 995 51156 603 88 841
969 84 52219 998 53149 357 552 792 810 54194
393 566 676 764 55513 46 875 56395 518 834 42
57239 99 74 766 58052 351 442 923 38 59035 185
339 792 852.
60021 33 657 742 945 61109 745 858 62255
700 79 863 63087 410 64031 235 780 65014 38 170
585 955 66356 520 620 73 754 800 67232 98 729
57 92 889 68179 429 69350 453.
70414 544 605 764 88 871 71046 91 112 551
754 71 72036 42 117 274 81 489 916 73025 209 14
496 74239 671 830 38 941 75008 76096 138 384 620
77240 648 730 78280 414 25 641 717 45 79262 64
541 618 754 871.
80116 93 655 723 81003 68 235 745 82016 79
195 898 83416 721 874 84090 433 539 968 85642
49 60 723 854 95 86317 87217 458 625 48 706 836
88227 493 89015 152 72 608.
90083 193 295 350 65 618 90 91010 151 330 38
731 928 92371 93312 650 798 885 94021 931 95232
77 819 87 96007 125 81 583 771 97274 655 834
98546 914 21 66 99051 352.
100071 154 384 101141 42 94 312 505 616 21
863 102043 184 252 381 83 451 56 963 103144
301 5 455 930 43 104326 619 47 782 919 105450 74
639 94 742 992 106197 218 31 33 79 466 678 881
986 107113 348 108136 109064 255 538 48 925
110204 317 814 111124 822 909 112012 203 8
567 916 85 113013 971 114264 775 115239 425 964
116070 135 621 68 822 117097 467 118488 733
119458 697 790 824.
120013 34 669 121305 29 122108 69 993 123009
739 863 918 44 124785 125149 126025 187 984
127388 764 128505 657 828 947 129225 391 643.
130130 451 554 813 131401 24 516 791 917
132273 494 585 751 133455 928 134191 389 509
742 135049 120 643 136916 137545 138323 561
734.
140107 141265 331 435 41 855 142336 97 965
76 143192 991 144103 205 44 462 775 145640 97
146200 27 852 957 147556 664 958 96 148113 49
71 233 683 752 914 149011 49 78 167 641 739 809 986.
150088 358 67 456 598 681 998 151293
356 693 702 37 65 83 152058 653 153057
394 431 154719 828 83 155017 102 6 156027 94 207
453 94 627 157058 161 428 587 715 26 158023 620
755 808 933 159145 463 516 99.
160742 162129 334 569 162178 207 428 92
163070 108 208 874 964 164254 598 784 165315 431
761 815 166462 580 673 167007 32 242 970 168096
497 679 906 169970.
170055 220 298 769 171434 824 173170 348 769
174064 418 33 69 175090 176111 997 177163 205 10
927 78079 168 242 47 567 619 859 966 94 179368
873 692.
180315 421 651 851 99 181280 737 850 182099
249 370 418 183022 28 287 470 548 720 880 184203
4 37 62 341 185018 103 39 52 273 320 77 710 812
186362 68 799 897 187072 751 952 74 188057 126
28 387 465 556 189634 725 93 810 76 91 925.
190715 191045 435 192246 193583 99 986
194751 839.

WYGRANA 4 KL. 40. LOT.

zł. 15.000.-

na Nr. 150836.

padła wczoraj w szczęśliwej kolekturze

KAFKALA

Łódź, PIOTRKOWSKA 54

80 94 167160 347 616 50 738 840 70 941 69
168044 64 94 170 291 635 47 88 968 169222 326
693 762 923 74
170295 724 60 925 48 171187 319 70 84 561
714 94 172078 174 491 528 85 638 69 95 173107
31 232 569 68 810 944 174078 237 328 515 74
639 740 968 175109 321 48 545 176354 786 891
177199 214 86 405 535 65 88 717 894 178025 29
38 43 66 382 496 596 55 910 38 42 179012 193
321 466 92 556 783 832 7 928
180239 326 410 570 689 848 181161 65 217
317 906 71 182062 123 69 264 90 399 983 183077
127 227 814 985 184051 456 876 185284 365 695
186255 91 343 604 750 847 92 908 187009 67 240
82 374 674 763 188132 432 520 83 633 91 942
189096 170 537 52 92 703 82 803 949
190136 391 440 84 553 889 191088 284 728
826 67 192213 59 636 730 59 193128 86 220 761
851 194004 31 258 410 710 43 45 950

703 78099 251 530 48 624 79 811 79062 71 215
535 715 30 89.
80181 522 642 81212 58 473 82030 100 413 52
754 940 83596 783 889 967 84010 464 68 85288
463 559 625 715 88 855 56 59 86097 346 661 91
990 87049 111 218 857 503 775 957 88002 262 375
437 676 89094 104 87 330 419 77 554 84 63 731
953
90011 61 101 279 604 58 807 15 91307 47 461
703 819 92095 261 73 69

Kwestia na odzież

dla najbiedniejszych łodzian

Donosiliśmy wczoraj, że komitet pomocy zimowej postanowił przeprowadzić, niezależnie od ogólnej akcji, kilka zbiórek publicznych, celem zdobycia środków na zaopatrzenie bezrobotnych w odzież i na akcję dożywiania dzieci w szkołach powszechnych. Pierwsza zbiórka odbędzie się w dniu 20 bm. Przeprowadzi ją związek rezerwistów.

W związku z tym wczoraj odbyło się, pod przewodnictwem prez. Kmieciaka posiedzenie prezesów kół związków rezerwistów oraz „Rodziny rezerwistów”, na którym omawiano plan kwesty.

Miasto podzielono na rejony zbiórki. Kwestować będzie 600 rezerwistów. Kwesta odbywać się będzie nie tylko na ulicy i w lokalach publicznych, ale, korzystając, że nie jest to dzień świąteczny, także w fabrykach i sklepach oraz instytucjach handlowych. (i).

Po tamtej stronie życia**Człowiek, który stracił przytomność i przez kilka sekund już nie żył—opowiada swoje wrażenia...**

Wrażenia człowieka operowanego, który budzi się powrót do życia po 40 godzin trwającej narkozie, są niewątpliwie rzadkim wydarzeniem nie tylko w literaturze medycznej, ale i w historii zabiegów chirurgicznych.

Do kliniki w Glasgow przyjęto liczącego 37 lat mr. Ch. Tune, człowieka o silnej konstytucji. Lekarze po zbadaniu pacjenta orzekli, iż konieczna jest operacja woreczka żółciowego. Operacja została dokonana pod narkozą i przebieg jej był zupełnie normalny. Gdy zbliżała się jednak ku końcowi, lekarz-asystent obserwujący funkcje serca i organów oddechowych, stwierdził, z przerażeniem, iż serce mr. Tune'a prze-

stało bić, jednocześnie zatrzymało się naddychanie. W znaczeniu klinicznym nastąpiła zatem śmierć pacjenta. Chirurg, który dokonywał operacji, zdecydował się wobec tego na zabieg, który pomimo całego swego ryzyka, nie mógł w danej sytuacji nie zmienić na gorsze, gdyby się nie udał. Dokonawszy kilku głębokich cięć, operator otworzył klatkę piersiową, dotarł do serca, zastosował masaż woreczka sercowego oraz zastrzyknął adrenalinę do mięśnia sercowego. I oto stała się rzecz nieoczekiwana: serce poczęło się kurczyć, rozszerzać, ożyło z powrotem. Mr. Tune powrócił więc do życia i operacja mogła być doprowadzona do końca.

Stan pacjenta po ukończeniu zabiegów był normalny, ale... nie nastąpiło przebudzenie ze snu narkotycznego. Serce, płuca, wszystkie organy wewnętrzne działały normalnie, operowany jednak pozostawał nadal w stanie bezwładu, pozbawiony przytomności. Osobliwy ten stan trwał całe 40 godzin, w ciągu których stosowano różne środki, aby obudzić pacjenta i przywrócić mu świadomość. Obserwowano więc tylko śpiącego.

Po 40 godzinach mr. Tune obudził się sam i zaraz wrócił do przytomności. Z chwilą jednak gdy otworzył usta i zaczął mówić, lekarzy ogarnęło zdumienie. Jak mówił pacjent, stracił on przytomność po zabiegu narkotyzującym, ale stan ten nie trwał aż do przebudzenia się, lecz przeistoczył się w coś, co mr. Tune nazwał wędrowką duchową w stanie dematerializacji, jak choć bezcielesnego. Wydawało mu się, że jest obłokiem, parą czy też czymś w tym rodzaju i płynie przez jakieś przestworza. Jak długo trwała ta wędrowka, nie umiemy tego określić pacjent; może były to tylko sekundy, a może trwało to lata całe. W każdym razie, jak mówi mr. Tune, w pewnym momencie poczuł on, że wędrowka jego w stanie bezcielesnym dobiega kresu, wyczuł, iż jest zmęczony, że oddycha, że jest mu ciepło. Gdy tylko otworzył oczy i stwierdził, że znajduje się w sali operacyjnej, natychmiast odzyskał świadomość swego stanu i zaczął opowiadać o swoich „przemianach”, które trwały prawie 40 godzin. Zdaniem lekarzy, jest to pierwszy bodaj wypadek, aby człowiek, który tyle godzin pozostawał w stanie zupełnej nieprzytomności, zdał relację z tego, co odczuwał przez cały czas trwania narkozy.

Dla każdego chorego—miejsce w szpitalu**W szpitalach łódzkich będą stale rezerwowane 2-3 łóżka dla ofiar nagłych wypadków. — Budowa wielkiego domu zdrowia**

Na dzień 27 b.m. wyznaczone zostało posiedzenie miejskiej rady szpitalnej, na którym rozpatrzone będą sprawy, dotyczące szpitalnictwa łódzkiego.

Na plan pierwszy wysuwa się oczywiście rozbudowa szpitalnictwa w Łodzi. Jest to niewątpliwie jedna z najpoważniejszych bolączek miasta. Pomijając już fakt, że ilość łóżek szpitalnych w Łodzi jest niewystarczająca — szpitalnictwo nie jest scentralizowane. Miast dwóch — trzech dużych, mamy muśtwo małych szpitali, co ujemnie wpływa na ich budżety, wymaga bowiem większej administracji.

Nim miasto przejęło na własność szpital w Radogoszczu, istniał projekt wybudowania wielkiego, centralnego szpitala miejskiego na Polesiu Widzewskim. Dziś oczywiście projekt ten został zaniechany — tereny wokół szpitala radogoskiego są wystarczające dla wzniesienia kilku nowych skrzydeł i pawilonów. Projekt przewiduje, że szpital w Radogoszczu będzie miał w przyszłości 1000 łóżek, a wówczas małe w przyszłości będą mogły być zamienione na kliniki specjalistycz-

ne. Niezależnie od tego, po rozbudowie szpitala w Radogoszczu, miasto będzie posiadało przystąpienie do budowy jeszcze jednego wielkiego domu zdrowia, licząc się z potrzebami Łodzi i ze wzrastającą stale liczbą ludności.

W jakim kierunku pójdzie rozbudowa szpitalnictwa łódzkiego, zadecyduje rada szpitalna.

Drugą sprawą jest usprawnienie działalności szpitali miejskich. Chodzi mianowicie o taki podział czynności między poszczególnymi szpitalami, by nie zdarzały się wypadki nieprzyjmowania przez szpitale chorych, wymagających natychmiastowej pomocy zwłaszcza chorych.

By temu zapobiec, postanowiono w

każdym szpitalu rezerwować 2-3 łóżka na wypadki nagłe, niecierpiące zwłoki i zagrożające życiu chorego.

I wreszcie rada szpitalna zajmie się sprawą organizacyjną, opracuje 15 regulaminów dla wszystkich kategorii pracowników szpitalnych: dyrektorów, lekarzy — ordynatorów, lekarzy miejscowych, asystentów, wolontariuszy, pielęgniarki i t.d.

28 b.m. odbędzie się pod przewodnictwem wiceprez. Pączka posiedzenie komitetu budowy sanatorium miejskiego dla gruźliczo - chorych w Skotnikach. Na posiedzeniu tym zapadnie ostateczna decyzja co do wyboru projektu budowy. (i).

Zatargi i strajki w fabrykach**Delegacja tramwajarzy u p. wojewody. — Nocne kontrole zakładów przemysłowych. — Likwidacja zatargów**

W dniu 12 b. m. p. wojewoda łódzki Aleksander Hauke-Nowak przyjął delegację pracowników tramwajów łódzkich z p. Stawińskim — sekretarzem OKZZ — na czele. Delegacja prosiła p. wojewodę o interwencję w zatargu między pracownikami tramwajowymi a dyrekcją tramwajów.

W odpowiedzi p. wojewoda wskazał, że dążeniem i troską jego było zawsze regulowanie wzajemnych stosunków między przedsiębiorcą i pracownikiem za pomocą umowy zbiorowej. Tymbar-dziej aktualnym to jest i słusznym w chwili obecnej. Jednakowoż instancją powołaną i jedynie kompetentną do rozstrzygnięcia zatargów ekonomicznych oraz zatargów personalnych, wynikłych na tle ekonomicznym, są organa Inspekcji Pracy, tak stałe, jak i dorywcze.

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach inspekcja pracy podejmie nocne kontrole zakładów przemysłowych w Łodzi. Kontrole te będą miały na celu zbadanie, czy i w jakich fabry-

kach odbywa się praca nocna, oraz czy nie są zatrudnieni w nocy młodociani oraz kobiety.

Jak wiadomo, przemysłowcy, którzy chcą prowadzić pracę na trzy zmiany, muszą uzyskać specjalne zezwolenie okręgowego inspektora pracy.

Mimo późnej pory, w dalszym ciągu jeszcze pracuje na miejskich robotach publicznych 628 robotników sezonowych. Z tej liczby 91 robotników zostanie zwolnionych już w przyszłym tygodniu, po nabyciu praw do zasiłków zimowych. Natomiast 537 robotników zatrudnionych będzie przez cały okres zimowy. Z tego wydział techniczny zatrudniać będzie 218 robotników, kanalizacja i wodociągi — 232 robotników i plantacje miejskie — 87 robotników.

Jak się dowiadujemy, związek zawodowy robotników przemysłu pończoszniczego (kotoniarzy) wystosował do okręgowego inspektoratu pracy pismo z prośbą o zainicjowanie wspól-

nych z przemysłowcami narad w sprawie nowej umowy zbiorowej.

Umowa dotychczasowa wypowiedziana została, jak wiadomo, w dniu 31 grudnia, wygasa zatem dnia 31 b. m. Pierwsza konferencja odbyć się ma w przyszłym tygodniu.

W sobotę odbędzie się ważne zebranie sekcji wykonawczych związku mistrzów fabrycznych. Na zebraniu tym, po dokonaniu wyboru nowego zarządu, omówiona będzie sprawa dalszej akcji o umowę zbiorową.

Równocześnie odbędzie się odczyt fachowy, z cyklu zainicjowanego przez związek mistrzów dla doskonalenia wiadomości swych członków.

Zatarg w zakładach przemysłowych Schloesserowskiej Manufaktury, o którym donosiliśmy wczoraj, został już zlikwidowany. Inspektor Pracy inż. Karkowski przeprowadził na miejscu pertraktacje z dyrekcją fabryki, która zgodziła się narazie zaniechać uruchomienia trzeciej zmiany, przyjąc do pracy 16 niezatrudnionych dotąd robotników i w ten sposób spowodować likwidację zatargu.

Zlikwidowany został również zatarg w Widzewskiej Manufakturze, jaki wynikał wskutek żądań podwzrostkowych robotników-ladowczy.

Pociągi popularne**z Łodzi do Warszawy i Rabki**

W dniu 21 bm. wyruszy z Warszawy i Łodzi pociąg popularny do Rabki. Wyjazd z Warszawy nastąpi o godz. 19.25, wyjazd z Rabki przewidziany jest w dn. 23 stycznia o godz. 16.56. Z Łodzi pociąg popularny wyruszy tegoż dnia o godz. 19.41, wyjazd zaś z Rabki nastąpi 23 bm. o godz. 16.56. Bilet w obie strony kosztować będzie 15.40 zł.

Ponadto w dniu 15 stycznia r.b. wyruszy z Łodzi o godz. 7.50 pociąg popularny do Warszawy, który wyjedzie z Warszawy w drogę powrotną 16 b.m. o godz. 21.20. Cena biletu wyniesie 7 zł. Również z Łodzi zorganizowany zostanie w dniu 29 bm. pociąg do Zakopanego w cenie 14.30 zł. Wyjazd nastąpi o g. 20.35, z Zakopanego pociąg wyruszy w dniu 2 lutego r.b. o godz. 21.45.

Nr. 3**„KARUZELI”
HUMOR I ZABAWA!**

Pat i Patachon jako pogromcy Iwa
Ferdek, Merdek i 20 zł.;
Fensio jako rekrut i wiele in.

NAJCIEKAWSZE POWIEŚCI:

„Włóczęga morski”,
„Władca czasu”,
„Oko w oko z tygrysem i in.
CAŁA STRONA ROZRYWEK UMY-
SŁOWYCH.

W ruinach Messyny

Ukazał się **Nr. 10** sensacyj-
nych przygód

„LORDA LISTERA”

— Każdy zeszyt stanowi oddzielną całość —

Cena 10 groszy.**Całe społeczeństwo musi
się zjednoczyć w akcji
pomocy zimowej**

TEATR POLSKI
 Śródmiejska 15.

Sztuka Zygmunta Nowakowskiego „Gałązka rozmarynu” w dalszym ciągu stanowi niesłabnący ewenement artystyczny Łodzi. „Gałązka rozmarynu” w reżyserii Z. Biesiadeckiego dana będzie dziś i codziennie o godz. 8.30 wic.

TEATR KAMERALNY
 Cegielniana 27.

Dziś, w czwartek, o godz. 8.30 wiecz. komedia M. Jasnorzewskiej „Powrót mamy” w reżyserii dyr. H. Morycińskiego.

Jutro, w piątek, z powodu generalnej próby przedstawienie zawieszono.

W sobotę o godz. 8.30 wiecz. premiera „Głupiego Jakuba”.

Rolę główną odtworzy Kazimierz Junosza-Stępowski, który na czas bardzo ograniczony zjeżdża do Łodzi na gościnne występy. „Głupiego Jakuba” reżyseruje Wł. Krasnowiecki.

TEATR POPULARNY
 Ogrodowa 18.

Dziś, w czwartek, o godz. 8.15 wiecz. niezrównana „Moralność pani Dulskiej”, w reżyserii J. Chojnackiej.

Jutro przedstawienie zawieszono.

W sobotę o godz. 8.15 wiecz. premiera przedwcześnie komedii Fodora „Kolyaska” w reżyserii K. Pałowskiego.

TEATR W SALI NICIARNI NA WIDZEWIE.
 Jutro w piątek o godz. 8.15 wiecz. komedia Jasnorzewskiej „Powrót mamy”.

WYSTAWA GRAFIKI LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO.

Wystawa autolitografii prof. Leona Wyczółkowskiego, urzędzona staraniem oddziału Łódzkiego Polskiego T-wa Krajoznawczego w lokalu własnym (Al. Kościuszki 17), otwarta jest dla zwiedzających codziennie od godz. 11—20-ei.

Duża ilość i dobór wystawionych prac umożliwia po raz pierwszy publiczności Łódzkiej zapoznanie się z twórczością graficzną wielkiego polskiego artysty.

Zbiór obejmuje: „Teke litewska”, „Teke ukraińska”, „Kraków”, „Wrażenia z Białowieży”, kilkanaście autolitografii barwnych, oraz trzy akwarele.

Ceny wstępu: dla dorosłych 50 groszy dla młodzieży — 25 groszy.

CZWARTEK, dnia 12-go stycznia 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
 6.20—6.40: Gimnastyka. 6.40—7.00: Muzyka (płyty).
 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty).
 8.00—8.10: Audycja dla szkół.
 8.10—11.15: Przerwa. 11.15—11.40: „Klasyki i romantycy” — poranek muzyczny dla gimnazjów.
 11.40—11.57: Pieśni bez słów (płyty). 11.57—12.03: Sygnał czasu z Warsz. Hejnał z Krakowa.

12.03—13.00 Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—15.00: Koncert życzeń. 15.00—15.05: Jak spędzić święto? — poradzi Ludwik Szumlewski. 15.05—15.10: O wszystkim po troszku. 15.10—15.27: Utwory skrzypcowe (płyty). 15.27—15.30: Łódzkie wiad. giełdowe. 15.30—15.45: Wiadomości gospodarcze. 15.45—16.15: Rozmowa muzyka z młodzieżą — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 16.15—16.50: Koncert rozrywkowy w wykonaniu Śląskiej Kapeli Ludowej pod dyr. Kazimierza Korczaka (z Katowic). 16.50—17.00: Pogadanka aktualna.

17.00—17.15: Uniwersytet Stefana Batorego — odczyt wygłosi prof. Konrad Górski (z Wilna). 17.15—17.50 Eugene Samuel-Heleman — „Dziewczyna w oknie” — wykona Flora Moulart-Mass (sopran) z tow. Ork. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga.

17.50—18.00: „O typach biegaczy” — pogadanka, wygłosi dr. Wacław Sidorowicz (z Krakowa). 18.00—18.10: Wiadomości sportowe. 18.10—18.15: Wiadomości sportowe lokalne. 18.15—18.40: Audycja wymienna z Krakowa. 18.40—18.55: Odpowiedzi na listy w sprawach technicznych — udzieli Wacław Janicki.

18.55—19.00: Odczytanie programu. 19.00—20.00: Klasyczny Teatr Wyobraźni „Alkestis” Eurypidesa. Przekład Jana Kasprowicza. Radiofonizacja i słowo wstępne St. Srebrnego, prof. U.S.B. Muzyka Zygmunta Mycielskiego (z Wilna).

20.00—20.10: Pogadanka aktualna. 20.10—21.45: Koncert rozrywkowy (z Poznania). Wykonawcy: Orkiestra wojskowa pod dyr. por. Adama Szałowskiego, Sława Bastani sopran, Piątka Poznańska, Stefan Salata — saksofon. W przerwie około 20.45: Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna.

21.45—22.00: „Z mojego warsztatu”, szkic literacki Jana Emila Skiwińskiego. 22.00—22.50 Ludwik v. Beethoven — Septet Es-dur op. 20

Wykonawcy: Stanisław Jarzębski (skrz.), Mieczysław Szaleski (altówka), Edward Sienkiewicz (wiolonczela), Jan Widera (kontrabas), Ludwik Kurkiewicz (klarnet), Bazyl Orłow (fagot), Józef Czarniecki (waltornia).

22.50—23.00: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

23.00—23.30: Muzyka taneczna (płyty).

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

18.30 LILLE: Kwadrans polski. 19.15 RYGA: „Kraina uśmiechu” — op. Lehara. 20.10 KOPENHAGA: Koncert symfoniczny. 20.55 HILVERSUM I: Koncert symfoniczny. 21.30 RYZYM: „Chowańszczyzna” — opera Musorgrskiego.

21.15 LONDYN Reg.: Koncert symf. z Queen's Hallu.

22.40 PRAGA: Mazurki op. 50, Szymanowskiego, w wykonaniu Rixovej.

Szefowi naszemu p. NATANOWI TELECHOWICZOWI z powodu śmierci

OJCA JEGO

wyraża głębokie współczucie

PERSONEL
f-my N. TELECHOWICZ
 ul. Piotrkowska 46.

K. Junosza-Stępowski w Łodzi

grać będzie rolę Szambelana w „Głupim Jakubie”

Już w tą sobotę dnia 15 b. m. wystąpi po raz pierwszy po wieloletniej niebytności w Łodzi Kazimierz Junosza-Stępowski w „Głupim Jakubie” Tadeusza Rittnera na scenie Teatru Kameralnego. Gościnne występy Kazimierza Junoszy-Stępowskiego na scenie Łódzkiej będą trwałe, niestety, bardzo krótko, gdyż wielki artysta związany jest szeregiem umów z warszawskimi teatrami i wytwórniami filmowymi, przez które jest rozrywany. A zatem wszyscy wielbiciele potężnego talentu tego tytanu sztuki polskiej winni pamiętać, że należy się spieszyć ze skorzystaniem z niezwykle okazji artystycznej, jaką jest krótka gościna Kazimierza Junoszy-Stępowskiego w naszym mieście. A okazja ta jest tym cenniejsza, że Stępowski wystąpi w Łodzi po raz pierwszy w jednej z najdoskonalszych swych kreacji, stojących na nieosiągalnych dla innych talentów aktorskich wyżynach sztuki teatralnej, w legendarnej już dziś roli Szambelana w niezwykle ciekawej, głębokiej i pasjonującej sztuce Rittnera „Głupi Jakub”.

Kazimierz Junosza-Stępowski jest wirtuozem o niesłychanie rozległej skali

możliwości aktorskich. Bezczenny jego dorobek twórczy mieści obok siebie potężne kreacje tragiczne, jak „Otello”, „Car Paweł”, „Juliusz Cezar”, „Stefan Batory” lub „Henryk IV”, niezapomniane postacie lwów salonowych w „Eskapadzie”, „Jastrzębiu”, „Zasadzce” czy „Banco”, kapitalną galerię komediowych ramolów w „Azais”, „Rozbitkach”, „Tym, którym biją po twarzy”, serię czarujących starszych panów w „Starym winie” lub „Papie” i wreszcie niezliczoną ilość figur charakterystycznych o niezwykle rozmaitej skali typów i o niesłychanym bogactwie inwencji aktorskiej. Tylko ten, kto widział Junoszę-Stępowskiego we wszystkich jego scenicznych wcieleniach, może sobie zdawać sprawę z ogromu jego twórczego talentu. I tylko ten napewno wie, że rola Szambelana w „Głupim Jakubie” jest arcydziełem tego arcyministra. Wszyscy pozostali winni się o tem jak najprędzej przekonać. Przeżycia, jakie przynosi widzowi Kazimierz Junosza-Stępowski swą kreacją w „Głupim Jakubie”, pozostają w wdzięcznej pamięci na zawsze.

Zabił niechcący, po pijanemu...
Sąd skazał Kuźmeckiego na 2 lata więzienia z zawieszeniem

Nabita broń w rękę człowieka nietrzeźwego — to pewna śmierć kogoś z jego towarzyszy.

Oskarżony, 40-letni Feliks Kuźmecki, przedsiębiorca ciesielski, zakończył 30. października r. ub. robotę i zapijał to wydarzenie w restauracji na Chojnach.

Robotnicy, którzy wraz z nim pili, żądali reszty należności. Inni mocno podochoceni, domagali się, by Kuźmecki strzelił na wiat. Oskarżony strzelił raz — w sufit. Po chwili rozległ się drugi

wystrzał i jeden z robotników, padł trupem na miejscu.

Wczoraj odpowiadał Kuźmecki za nieumyślne spowodowanie śmierci.

W toku przewodu sądowego okazało się, że po pierwszym strzale ktoś trafił oskarżonego. Rewolwer wypalił i Goździk poniósł śmierć.

Sąd skazał oskarżonego za nieumyślne zabicstwo na dwa lata więzienia z zawieszeniem wykonania kary na trzy lata. (I)

Reprezentacyjne Kino
RIALTO

Pocz. 4 p.p.

Najświetniejsza i najmelodyjniejsza komedia 1938 roku

DZIŚ WIELKA
KARNAWAŁOWA
PREMIERA!

Królewska para tancerzy

FRED ASTAIRE
i GINGER ROGERS

w najlepszym swoim filmie!

Kolarskie mistrzostwa świata
 odbędą się w Polsce w 1941 r.

Bruksela, 12 stycznia.

W Brukseli na zebraniu zarządu Międzynarodowej Federacji Kolarskiej, rozpatrywano propozycję P. Z. K. przyznania Polsce organizacji kolarskich mistrzostw świata w r. 1941. O posiedzeniu nie wydano żadnego oficjalnego komunikatu, natomiast w rozmowie z korespondentem brukselskim PAT wiceprezes Międzynarodowej Federacji p. Collignon oświadczył, że propozycja Polski została jednomyślnie przyjęta.

Powyzsza decyzja musi jeszcze być usankcjonowana przez walne zebranie Międzynarodowej Federacji Kolarskiej, które się odbędzie w pierwszych dniach lutego w Paryżu, co stanowi już tylko formalność.

Pięć nokautów
na otwarciu bokserskich mistrzostw młodzików

We wtorek rozpoczęły się w sali Geyera przy ul. Piotrkowskiej 295 mistrzostwa bokserskie młodzików okręgu łódzkiego. Pierwszego dnia rozegrano 11 walk, z których pięć zakończyło się nokautami.

W wadze muszej Czarnecki (Zi.) pokonał na punkty Tomaszewskiego (IKP), w wadze koguciej Wanhalim (Tur) pokonał na punkty Epszajna (Bar - Kochba), w wadze półkowej Rakocz (BK) pokonał na punkty Pawlaka (Geyer) w wadze lekkiej Plik (IKP) pokonał przez techniczny nokaut Wiśniewskiego (Sokół), Wróblewski (Wima) również w ten sam sposób pokonał Augustyniaka (G). Wasserman (BK) pokonał na punkty Białasa (IKP) i Kaczmarek (Sokół) wypunktował Janasa (IKP), w wadze półśredniej Idasiak (KE) znokautował Pawlaka (Wima) i Mańkowskiego (KE) przyznano zwycięstwo przez dyskwalifikację Szczecińskiego (Zi.) (Szczepański znokautował Mańkowskiego w niedozwolony sposób). W wadze średniej Sabański (Wima) pokonał na punkty Jaskule (G) i w wadze półciężkiej Szatkowski (Geyer) znokautował Białeckiego (IKP).

W ringu sędziował p. Szwed. Finały mistrzostw juniorów odbędą się w sali Geyera w dniu jutrzejszym.

Przed mistrzostwami Polski
w siatkówce żeńskiej i męskiej

W mistrzostwach Polski w siatkówce męskiej, które odbędą się w Łodzi w dniach 28—30 b. m. startować będą następujące drużyny: z Warszawy AZS i Polonia, z Poznania: KPW Poznań, ze Śląska — KPW Katowice, ze Lwowa — AZS Lwów, z Lublina — Unia, z Pomorza — KPW Pomorzanie (Toruń), z Polesia — Pogoń (Brześć), z Krakowa — Cracovia lub Wista, z Łodzi — HKS

— W mistrzostwach Polski w siatkówce kobiecej, które odbędą się 21—23 bm. w Brześciu n/Bugiem, wezmą udział następujące drużyny: KPW Poznań, AZS (Warszawa), HKS (Łódź), AZS (Lwów), Pogoń (Brześć), KPW Katowice, Olsza (Kraków) oraz mistrzowie Włocławka i Lublina.

Konferencja prezesów
łódzkiego związków sportowych

W nadchodzącą sobotę odbędzie się w lokalu ŁTK przy ul. Wólczańskiej 139 konferencja porozumiewawcza prezesów okręgowych związków sportowych w Łodzi przy współudziale delegatów Okręgowego Urzędu i Miejskiego Komitetu WF i PW.

Konferencja ta odbędzie się z inicjatywy Łódzkiego Okręgowego Związku Kolarskiego i poświęcona będzie aktualnym zagadnieniom sportu łódzkiego. M. in. poruszona będzie sprawa wspólnego otwarcia sezonu letniego, sprawa hali sportowej, boisk itd. Konferencja rozpocznie się o godz. 20-tej.

JUBILEUSZ J. OBARZANKA.

W roku bieżącym przypada dwudziestolecie pracy żydowskiego literata, humorysty i dziennikarza, Jakuba Obarzanka. Z tej okazji utworzył się obecnie komitet, który zorganizuje jubileusz pisarza, Komitet zamierza wydać książkę Obarzanka, która zawierać będzie najlepsze humoreski i felietony jubilata, drukowane na przestrzeni 20 lat w różnych dziennikach.

Niezależnie od tego zorganizowana zostanie w dniu 25 stycznia akademii w sali Filharmonii.

Nieście pomoc
naibiedniejszym

Profesorowie przeciw „ghetto” na uniwersytetach

Ustąpienie 2 dziekanów we Lwowie na znak solidarności z prof. Kulczyńskim

Lwów, 12 stycznia. Po wprowadzeniu urzędowego ghetta frekwencja na U.J.K. była dziś niska, a studenci Żydzi, po wznowieniu wykładów natychmiast uczelnię opuścili. Wykłady na wydziale prawa wogóle się nie odbyły.

Wielkie wrażenie wywołała oprócz listu rektora Kulczyńskiego rezygnacja dwóch dziekanów: wydziału matematyczno - przyrodniczego — dra Samsonowicza i wydziału lekarskiego — dra Ostrowskiego ze swoich stanowisk. Jest to akt solidarności z wystąpieniem rektora Kulczyńskiego.

Również sensacyjnie brzmi list prof. dr. Ryszarda Gańczycy do rektoratu oraz do ogółu studentów. Prof. stwierdza, że na jego wykładach nigdy nie dochodziło do scysy na tle zajmowania miejsca.

Zarządzenie prorektora Longchamp-

sa jest tylko aktem uległości wobec terroru młodzieży wszechpolskiej i nie daje żadnej gwarancji, że swoboda studentów będzie zabezpieczona.

Prof. Gańczycy protestuje przeciwko prześladowaniu młodzieży mniejszościowej, wskazując, że ghetto ławkowe jest tylko zażegnanem zajęciem przez poświęcenie bezbronnym, co jest sprzeczne z etyką, sprawiedliwością i godnością uczelni.

Min. Beck w Berlinie, w drodze do Genewy

WARSZAWA, 12 stycznia. Min. Beck opuścił dziś Warszawę, udając się do Genewy na sesję Ligi Narodów. Min. Beck zatrzyma się w Berlinie.

Gen. Skwarczyński na Zamku

Warszawa, 12 stycznia. (PAT) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu dzisiejszym p. ministra rolnictwa i reform rolnych J. Poniatowskiego oraz szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. St. Skwarczyńskiego.

Ślub marsz. Blomberga

Berlin, 12 stycznia. (PAT) Minister spraw wojskowych Rzeszy marszałek Blomberg zawarł dziś związek małżeński z panną Gruehn. Świadcami byli kanclerz Hitler i generał Goering.

Urlopy dla urzędników, którzy będą delegatami na kongres pracowniczy

Warszawa, 12 stycznia. (PAT) W związku z kongresem pracowniczym prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski zezwolił na udzielenie urlopów na 16 i 17 stycznia r. b. tym funkcjonariuszom państwowym, którzy jako delegaci pragną wziąć udział w kongresie.

Bombardowanie Barcelony

25 zabitych i 44 rannych

Barcelona, 12 stycznia. Lotnictwo powstańcze przeprowadziło wczoraj wieczorem wielki nalot na Barcelonę, w którym brało udział kilkanaście samolotów bombowych. Wyjątkowo wielkie ofiary w ludziach przyniósł nalot, którego ofiarą padło 25 zabitych i 44 rannych z pośród ludności cywilnej.

Anglia zabezpiecza drogi do Kapsztadu, na wypadek przeszkód dla nawigacji na Morzu Śródziemnym

Londyn, 12 stycznia. (PAT) Rząd brytyjski powziął decyzję co do zarządzeń, mających na celu zabezpieczenie drogi do Kapsztadu na wypadek przeszkód, mogących powstać dla nawigacji na morzu Śródziemnym.

Ministerstwo wojny ogłasza, że w Treetown w kolonii angielskiej w Afry-

ce zachodniej — Sierra Leone — będzie stacjonowany stały garnizon na stopie pokojowej.

Obrona nadbrzeżna nie dozna zmiany istotnej, prawdopodobnie jednak baterie zostaną poddane rewizji i zostaną dokonane niektóre prace, mające na celu unowocześnienie ich.

W każdym razie Freetown będzie

znowu portem silnie bronionym. Do miasta przybyła specjalna komisja, aby zbadać sytuację na miejscu i określić dokładnie zapotrzebowanie ludzi i materiału. Następnie mają być wybudowane zbiorniki nafty i innych materiałów palnych, jak również przeprowadzone rurociągi.

Austria i Węgry przeciw Genewie

Czy zapowiedź opuszczenia Ligi Narodów?

Budapeszt, 12 stycznia. (PAT) Po zakończeniu konferencji ministrów spraw zagranicznych państw sygnatariuszy protokołów rzymskich, w której wzięli udział kanclerz Schuschnigg i premier Daranyi — został wydany komunikat oficjalny, zawierający m. in. następujące punkty:

Przedstawiciele Austrii i Węgier wyrażają swe zadowolenie z powodu ścisłej i owocnej współpracy pomiędzy Rzymem a Berlinem.

Przedstawiciele Austrii i Węgier wita ją z sympatią pakt antykomunistyczny włosko-niemiecko-japoński i prawi dają swą decyzję zwalczania wszelkimi siłami propagandy komunistycznej w swoich krajach.

Przedstawiciele Austrii i Węgier poinformowali przedstawiciela Włoch o swej decyzji formalnego uznania rządu gen. Franco jako prawowitego rządu Hiszpanii i kolonii hiszpańskich.

Przedstawiciele Austrii i Węgier poinformowali do wiadomości powodów wystąpienia Włoch z Ligi Narodów oświad-

czają, że zdaniem ich, Liga Narodów nie powinna posiadać charakteru ugrupowania ideologicznego. W tym wypadku Austria i Węgry rezerwują sobie prawo poddania pod rozwagę swego dalszego stosunku do Ligi Narodów.

Przedstawiciele Włoch i Austrii ponownie potwierdzają prawo Węgier do równouprawnienia zbrojeń.

Przedstawiciele Austrii i Włoch wyrażają swe wielkie zainteresowanie w pomyślnym rozwoju stosunków węgiersko-rumuńskich.

Przedstawiciele wszystkich trzech państw po zbadaniu „problemów gospodarczych, powzięli decyzję wzmożenia dalszego rozwoju stosunków gospodarczych.

Jeszcze jedna zbrodnia „Kagulardów”

Aresztowanie zabójców braci Rosselli. — Sprawcom zamachu na Placu Etoile grozi kara śmierci

Paryż, 12 stycznia. (PAT) Minister spraw wewnętrznych Dormoy oświadczył wieczorem przedstawicielom prasy, co następuje:

„Po 7 miesiącach dochodzeń i poszukiwań Surete Nationale nabrała przekonania, że zabójcy braci Carlo i Nello Rosselli, których ciała znaleziono w

okolicach Bagnoles 11 czerwca 1937 r. byli związani z „Csar” organizacją terrorystyczną, odpowiedzialną za ohydny zamach w dzielnicy Etoile.

Zabójców miało być czterech, trzech z nich są znani. Nazywają się oni: Fillip, Jakubiec i Puiureux. Policja poszukuje czwartego, Fillip, czynny członek „Csar” ukrywa się od kilku miesięcy. Jakubiec przebywa w więzieniu od października. On to przewoził amunicję ze Szwajcarii do Francji na rachunek „Csar”. Puiureux został aresztowany.

Zabójcy mieli współników: Bouvier i Fauran, którzy są również aresztowani. Bouvier jest żołnierzem 3 pułku strzelców afrykańskich w Constantine. Inwigilacja braci Rosselli w Bagnoles, prowadzona przez Bouvier zorganizowana być miała — według tego ostatniego — przez Andre Tenaille, wybitnego członka „Csar”, obecnie zatrzymanego.

Dzienniki paryskie przepełnione są szczegółami afery „kagulardów”, a przede wszystkim szczegółami śledztwa w sprawie zamachów bombowych na placu Etoile.

Dowodem poruszenia opinii francuskiej sprawą zamachów bombowych są demonstracje. Obu oskarżonych musiała chronić przed wzburzoną tłumem liczną eskorta policji.

Śledztwo w sprawie zamachów bombowych nie przyniosło od wczoraj żadnych nowych elementów. Oskarżony inż. Lacuty potwierdził dziś wobec sędziego śledczego w Paryżu swe zeznania złożone w Clermont Ferrand, co do przebiegu zamachów, jak również potwierdził swoje oskarżenia pod adresem Menetier, Moreau de la Meuze i Deloncle, głównych przywódców „Csar” przebywających już półtora miesiąca w więzieniu.

Oskarżonym grozi kara śmierci, chyba, że w stosunku do inż. Lacuty, który wyjawiał wszystkie szczegóły zamachu, zostanie zastosowane złagodzenie kary.

Bilans Banku Polskiego

za r. 1937 w porównaniu z r. 1936

Warszawa, 12 stycznia. Zapas złota w Banku Polskim wzrósł w ciągu roku 1937 z sumy 392,9 mil. do 434,9 mil. zł., a więc o 42 mil. zł. Jednocześnie pieniądze zagraniczne i dewizy wzrosły o 6,4 mil. zł., z sumy 29,7 mil. zł. na 36,1 mil. zł. Ogółem więc rezerwa kruszcowo-walutowa instytucji emisyjnej wykazała w roku ubiegłym wzrost o 48,4 mil. zł.

Portfel wekslowy nieznacznie się zmniejszył w ciągu roku ubiegłego, a mianowicie o 20,4 mil. zł., obniżając się z sumy 681,3 mil. zł. na 660,9 mil. zł. Poważny spadek zaznaczył się również w pozycji zdyskontowanych biletów skarbowych, mianowicie o 43,6 mil. zł. do 23,3 mil. zł. oraz w pozycji pożyczek zabezpieczonych zastawami o 83 mil. do 24,3 mil. zł. Nie wielki spadek o 7,7 mil. zł. wykazała również pozycja papierów procentowych własnych, ze 136,4 mil. do 128,7 mil. złotych.

Dług skarbu państwa obniżył się o 10 mil. zł., z 90 mil. do 80 mil. zł. Znacznie wzrosła

natomiast pozycja „inne pasywa”, a mianowicie o 58,2 mil. zł., z 200,3 mil. do 258,5 mil. złotych.

W pasywach znaczny wzrost wykazuje pozycja natychmiast płatnych zobowiązań, a mianowicie o 68,1 mil. zł. do 359,7 mil. zł. Największy wzrost, bo o 34,1 mil. złotych wykazały rachunki żyrowe kas państwowych, które zwiększyły się z 1,4 mil. do 35,5 mil. zł., pozostałe rachunki żyrowe wzrosły o 23,4 mil., a różne rachunki o 10,6 mil. złotych.

Wielki spadek nastąpił w pozycji „inne pasywa”, które zmniejszyły się o 160,9 mil. zł., ze 340,8 mil. zł. do 179,9 mil. zł.

W wyniku omawianych zmian, obieg pieniężny powiększył się nieznacznie o 25,7 mil. zł. i wyniósł 1.059,5 mil. zł., w porównaniu do sumy 1.033,8 mil. zł. na koniec roku 1936.

Pokrycie kruszcowe objęgu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań wyniosło na dzień 31. XII. 1937 r. — 32,97 proc. w porównaniu do 32,07 proc. z przed roku.

Władze sądowe badają prawomocność rozvodu ks. Michała Radziwiłła

Warszawa, 12 stycznia. Jedna z agencji prasowych warszawskich, komunikuje, iż władze wymiaru sprawiedliwości przedsięwzięły badanie, celem ustalenia, czy ks. Michał Radziwiłł posiada prawomocny rozwód z swą pierwszą żoną i czy wobec tego możliwe jest jego wstąpienie w związku małżeński z panią Suchestow.

Trzęsienie ziemi w Japonii

Londyn, 12 stycznia. (PAT) Wschodnia Japonia doznała w ciągu nocy silnego trzęsienia ziemi. 12 minut po północy nastąpiły jak donośną wstrząs — które trwały 20 m.

Domy zdrząły w posadach i wielu mieszkańców zaczęło uciekać na ulice.

Ośrodkiem trzęsienia ziemi był obszar, położony 70 mil na południe-wschód od Osaka. Maksymalna amplituda wstrząsu wyniosła 25 m/m. O żadnych ofiarach w ludziach nie doniesiono.

Grand-Kino

Pocz. o godz. 4-ej

Kościuszk pod Racławicami

ZNIŻAMY CENY MIEJSC:

W 2-im tygodniu wyświetlania filmu

85 gr. i 1.09 na I seans, 1.09, 150 i 2.20 na pozostałe seansy.

Wyjaśnienie!

Wbrew krążącym pogłoskom, najwytworniejszy DANCING

„CASANOVA”

czynny jest normalnie i codziennie. W programie występy sił krajowych i zagranicznych. W czwartki, soboty, niedziele i święta PODWIECZORKI Z PEŁNYM PROGRAMEM.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 13 stycznia 1938 r.

Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Lepsze status quo

Badania prowadzone przez samorząd i organizacje gospodarcze nad projektami t. zw. małej reformy podatkowej doprowadzają do rezultatów zgoła charakterystycznych.

Poza mianowicie nowelą do ustawy o podatku dochodowym, uwzględniającą zresztą tylko jeden postulat i to tylko częściowo (zniesienie podwójnego opodatkowania osób prawnych), a pomijając szereg innych postulatów w zakresie tego podatku, jak zwłaszcza odnośnie odpisów amortyzacyjnych — wszystkie inne projekty spotkały się z opinią zdecydowanie ujemną, bowiem

a) w zakresie podatku przemysłowego — karty rejestracyjne, poza swą nazwą, będą w swej istocie dotychczasowymi świadectwami przemysłowymi o niesprecyzowanych zresztą kryteriach (kwestia pojęcia kupca rejestrowego na tle nowych przepisów wypłyne na nowo) i specjalnej nowej kontroli przedsiębiorstw przez władze komunalne, zaś podatek od obrotu wskutek niezrealizowania generalnej zniżki stawki o 0,1%, zniżki już zapewnionej ustawowo z dn. 1 stycznia 1938 oraz wskutek wprowadzenia dodatkowej podwyżki stawki o 0,1% — przyniesie per saldo dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych poza najmniejszych, zwyczajnie, dla niektórych z nich nawet bardzo poważną.

b) w zakresie opłat stemplowych — dobrodziejstwa obniżki stempla od obrotu nieruchomości — są z nadmiarem wyczerpywane przez te, zresztą nieobliczalne, ciężary, jakie wyniknąć mogą wskutek wprowadzenia projektowanych przepisów o szacunku urzędowym przedmiotów transakcji, o obowiązku stemplowym dla notatek sporządzanych przez świadków transakcji, o dopuszczalności podwyższenia stempla w postępowaniu odwoławczym, o wymiarach dodatkowych etc. etc.

c) w zakresie ulg inwestycyjnych — poza obszarem COP'u i, w pewnej zresztą tylko mierze, obszarem województw wschodnich, cała reszta kraju nie tylko nie zagna żadnych nowych dobrodziejstw, ale, przeciwnie, te, które dotąd posiadała w budownictwie mieszkaniowym, częściowo utraci.

Dlatego wnioski są wyprowadzane naogół takie, że może najbardziej pożądane byłoby... poniechanie całej reformy. Przy stemplach mówi się już o tym bez ogródek, a jeżeli nie mówi się tego wyraźnie przy podatku przemysłowym, to bodaj tylko ze względów zasadniczych, skoro reforma tego podatku przez skasowanie „patentów“ stanowiła od lat kilkunastu, przy każdej okazji powtarzane, caeterum censeo sfer gospodarczych.

Ta jawnie wypowiedziana czy też trochę wstydliwie ukryta sympatia, jaka się naraz zrodziła dla status quo zupełnie dosadnie charakteryzuje wartość „małej reformy“ w jej zaprojektowanej postaci dla życia gospodarczego.

Ponieważ nie wątpimy, że intencje Ministerstwa Skarbu były jak najlepsze, że nie chodziło mu o, dyktowane względami pedagogicznymi, przekonanie postulantów o tym... jak dobrze jest dzisiaj, nie chcemy wątpić, iż „mała reforma“ uzyska sankcję prawa w postaci innej niż ta, która wylizera z tekstów zaprojektowanych.

Dr. A. Z.

Arbitraż na skóry w Gdyni

W grudniu 1937 roku uruchomiony został w Gdyni Arbitraż Skór Surowych, oparty na statucie zatwierdzonym przez Międzynarodową Radę Związków Sprzedawców Skór Surowych oraz Międzynarodową Radę Barbarską.

Arbitraż ten z powyższym funkcjonuje w Gdyni i rozstrzyga sporów wynikających z wykonywania c-i-i kontraktów na kupno i sprzedaż skór surowych, które to kontrakty oparte są na międzynarodowych przepisach zwyczajnych, dotyczących handlu i arbitrażu skór.

Biuro sekretariatu mieści się przy ul. 10-go Lutego Nr. 24 p. Nr. 30 (tel. 3931) — adres telegraficzny: Arbitradio.

Bawełna zwyżkuje

Pod wpływem wiadomości o zmniejszeniu uprawy — utrzymuje się tendencja mocniejsza

Oo początku roku bieżącego na rynkach surowej bawełny, a szczególnie na giełdzie bawełnianej w Nowym Jorku notowana jest tendencja zwyżkowa, która spowodowała stosunkowo dość znaczne podniesienie się kursów. Tak więc w notowaniach nowojorskich z dnia 12 stycznia r. b. w porównaniu z notowaniami z dnia 4 stycznia kursy

zwyżkowały w granicach od 23 do 30 punktów.

W ślad za giełdą nowojorską zwyżka notowań nastąpiła również na giełdzie Liverpoolskiej, gdzie kursy podniosły się w granicach od 14 do 18 punktów, przy czym w dalszym ciągu notowana jest tutaj tendencja mocna.

Giełda w Nowym Orleanie wykaza-

ła w omawianym okresie zwyżkę w granicach od 22 do 25 punktów, zaś giełda bremeńska w granicach od 30 do 35 punktów.

Jakkolwiek giełda egipska i to zarówno gatunku Sakellaridis, jak i gatunku Ashmouni naogół nie uniezależnia swojej tendencji od sytuacji, panującej na giełdzie bawełnianej w Nowym Jorku, to jednak i tutaj w omawianym okresie nastąpiła zwyżka w granicach od 20 do 50 punktów.

Według opinii kół zainteresowanych wiele danych przemawia za tym, iż obecna tendencja mocniejsza utrzyma się i ulegnie dalszemu wzmocnieniu.

Wykazuje na to przede wszystkim nastrój optymistyczny, jaki od kilku dni panuje na światowych giełdach bawełnianych, co od dłuższego czasu należało do rzadkości. Poza tym — jak to już wczoraj donosiliśmy — rząd amerykański pragnie doprowadzić stan zasiewów do tego, by zbiory bawełny nie przekraczały maximum 10 i pół milionów bel bawełny, czego zresztą domagają się również farmerzy. Przepuszczać należy, że powyższe zamierzenia rządowe zostaną wprowadzone w życie, a wówczas notowania bawełny będą musiały ulec poważnej zwyżce. W tych warunkach zwyżkę obecną należy traktować jako pewnego rodzaju. Dyskontowanie zwyżki winno nastąpić po zmniejszeniu obszarów, wziętych pod zasiew bawełny.

Wystawa polska w Ameryce Południowej

W dn. 3 bm. została zamknięta w Montevideo wystawa prób przemysłu polskiego, ciesząca się dużą frekwencją zwiedzających. Ekspozycje, wśród których poczesne miejsce zajmują wyroby przemysłu łódzkiego z kolei mają być wystawione w stolicy Paragwaju Asuncioni. Prasa urugwajska w liczbie 10 wydawnictw, poświęciła wystawie polskiej wiele miejsca i pochlebnych komentarzy.

Eksport tkanin bawełnianych z Włoch do Rumunii

Według zestawień włoskich, w pierwszych 11-tu miesiącach 1937 r. przywieziono z Rumunii do Włoch towarów za 359 mln. lirów, głównie pszenicy i olejów mineralnych, wywieziono zaś za 117 mln. lirów, przeważnie przędzy i tkanin bawełnianych. W ten sposób Rumunia zajęła w przywozie 10-te, zaś w wywozie 16-te miejsce w szeregu państw, z którymi Włochy pozostają w stosunkach handlowych.

Obroty towarowe portu gdyńskiego w r. 1937

Według obliczeń dokonanych przez urząd morski, ogółem obroty towarowe portu gdyńskiego za cały rok 1937 wyniosły 9.147.271 ton. Z całej sumy obrotu rocznego przypada na obroty zamorskie 9.006.176 ton, na obroty przybrzeżne 22.236,5 ton i na obroty drogą wodną z wnętrzem kraju (Wisła) 118.858 ton. W obrotach zamorskich za ubiegły rok import wyniósł 1.718.004 ton, eksport 7.288.172 tony.

W porównaniu do ogólnych obrotów 1936 r., obroty roku ubiegłego wykazują wzrost o 16,1%, a w tym przewóz zamorski o 28,6%, wywóz zamorski o 13,7%. Obroty, jakie miał nasz port w ubiegłym roku, nie osiągnął dotychczas żądań portu bałtyckiego.

Informacje eksportowe

Firma grecka pragnie objąć przedstawicielstwo firm, produkujących tkaniny podszewkowe, atlasowe, bawełniane drukowane, pluszowe i oksamitne (L. 92.03/37).

Dom Eksportowy w Sao Paulo (Brazylia) wyspecjalizowany w branży surowców bawełnianych, poza tym trudniący się eksportem wszelkich artykułów pochodzenia brazylijskiego, życzy sobie nawiązać stosunki handlowe z importarami w Polsce (L. 92.58/37).

Blizszych informacji udziela Izba Przemysłowo-Handlowa, Al. Kościuszkowski 4.

Niepewna tendencja na rynku wełny

Po zwyżce grudniowej, w styczniu — ponowny spadek

Międzynarodowy wskaźnik cen wełny po raz pierwszy od 4-tych miesięcy wykazał w grudniu pewną poprawę. Tak więc w grudniu 1937 r. wyniósł on 100, t. j. tyle, ile wynosił w podstawowym okresie lipca 1914 r. Coprawda najwyższy poziom cen wełny w maju r. 1937 wyniósł 131, ale od sierpnia poczynając, stale zniżkował.

Poprawa cen wełny oceniana jest na rynku angielskim o tyle dodatnio, że na ogół oczekiwano zahamowania spadku cen o miesiąc później, t. j. dopiero w styczniu.

Tymczasem właśnie styczeń przyniósł ponowne pogorszenie sytuacji, bowiem na największym rynku wełnianym — australijskim notowana jest od początku b. r. tendencja słabsza.

Wskazuje na to wyraźnie przebieg odbywających się w Sydney aukcji wełnianych, gdzie rezultaty zarówno w dziedzinie obrotów, jak i cen wykazują w porównaniu z grudniem ub. r. wyraźny spadek.

W ciągu pierwszego tygodnia aukcji

w Sydney z ogólnego zaofiarowania, wynoszącego 46.059 bel sprzedano 32601 bel, a zatem tylko 71 proc., podczas gdy w grudniu procent sprzedaży wynosił przeciętnie 92 proc. zaofiarowania.

Jeżeli chodzi o ceny, to wykazują one w porównaniu z cenami z ostatniego tygodnia grudnia 1937 r. zniżkę w granicach od 8 — 10 proc.

Przyczyna słabej tendencji na australijskim rynku wełny surowej zdaje się tkwić w zbyt małej dotychczas sprzedaży wełny i w dużych ilościach wełny, czekającej na zbyt. Jak wynika z ogłoszonych ostatnio przez australijski związek maklerów wełnianych w Sydney danych statystycznych w ciągu pierwszej połowy obecnego sezonu wełnianego sprzedano tylko 1.197.000 bel wełny, która to cyfra jest najniższa na przestrzeni ostatnich 9 lat. Zaznaczyć należy, że strzyża w sezonie obecnym wynosi 3.146.000 bel, pozostaje zatem jeszcze do sprzedaży blisko 2 miliony bel wełny australijskiej (u.)

Związki eksportowe we włókiennictwie

Celowe jest jedynie tworzenie zrzeszeń branżowych

Na życzenie Min. Przemysłu i Handlu izby przemysłowo-handlowe przeprowadziły na swych terenach ankietę, dotyczącą istnienia i działalności eksportowych związków branżowych. Celem ankiety było dostarczenie materiału w kwestii ewentualnych zmian w organizacji wywozu już to przez kasowanie zrzeszeń eksportowych, nie przejawiających większej żywotności już to przez łączenie związków o podobnych zadaniach i działalności w organizacje większe i silniejsze, bądź też wreszcie przez powołanie do życia nowych związków.

Tego rodzaju ankietę przeprowadzona została również przez łódzką Izbę Przemysłowo-Handlową. W jej wyniku Izba stwierdziła, iż na terenie włókiennictwa łódzkiego istnieją jedynie cztery organizacje, powołane do realizowania zadań eksportowych. Z organizacji tych tylko jedna, mianowicie Syndykat Eksportu Odzieży ma cechy związku stałego, poza tym bowiem istnieją jedynie

porozumienia eksportowe w poszczególnych branżach, a mianowicie w branży szalików i stożków do kapeluszy oraz częściowe porozumienie w branży chustek wełnianych.

W dalszym ciągu Izba stwierdza, iż organizacje powyższe powstały jako wyraz istniejących potrzeb w zakresie organizacji eksportu, przeto i dalsze ewentualne w tej dziedzinie potrzeby niewątpliwie samorzutnie w podobnej formie zostaną zaspokojone.

W konkluzji Izba podkreśla, iż w obecnej chwili nie byłoby celowe tworzenie nowych organizacji w zakresie eksportu włókienniczego, specjalnie zaś nie celowe byłoby tworzenie związków eksportowych, obejmujących kilka branż.

Materiał zebrany przez poszczególne izby przedyskutowany zostanie w Zw. Izb, który na jego podstawie opracuje ogólne wnioski w zakresie związków wywozowych. (—).

Deficyt w obrotach z Niemcami

Znaczny wzrost importu do Polski towarów niemieckich

Według danych statystycznych, handel Polski z ważniejszymi krajami w ciągu 11-tu miesięcy roku ubiegłego przedstawiał się następująco: przywieziono towarów do Polski ogółem wartości 1.143.620 tys. złotych wobec 912.414 tys. zł. w analogicznym okresie roku 1936, wywieziono natomiast za 1.086.987 tys. zł. wobec 929.882 tys. złotych.

Nadwyżka przywozu do Polski nad wywozem w omawianym okresie wyniósł w wartości 56.633 tys. złotych.

Jeżeli chodzi o ważniejsze kraje europejskie, z którymi Polska dokonała dużych obrotów, to pierwsze miejsce zajmuje Anglia z kwotą 138.631 tys. zł. w przywozie, 199.595 tys. zł. w wywozie. Drugie miejsce zajmują Niemcy, dokąd wywieźliśmy towarów za 148.578 tys. zł., a przywieźliśmy za 164.610 tys. zł. Dalsze miejsca zajmują

Belgia z kwotą 51.404 tys. zł. w przywozie i 63.741 tys. zł. w wywozie; Francja — 37.115 tys. złotych w przywozie i 45.353 w wywozie; Holandia — 52.825 tys. zł. w przywozie i 56.352 tys. złotych w wywozie; Szwecja — 34.272 tys. zł. w przywozie i 68.832 tys. zł. w wywozie; Włochy — 29.440 tys. zł. w przywozie i 49.377 tys. zł. w wywozie.

Z krajów pozaeuropejskich przywieźliśmy towarów za 412.914 tys. złotych, a wywieźliśmy za 223.891 tys. zł. Nadwyżka przywozu do Polski z krajów zamorskich nad wywozem z Polski wynosi za okres 11-tu miesięcy — 189.023 tys. zł. Z krajów pozaeuropejskich głównymi kontrahentami Polski były Stany Zjednoczone A. P., dokąd wywieźliśmy towarów wartości — 93.269 tys. zł., natomiast przywieźliśmy za sumę 134.118 tys. zł.

Giełda pieniężna

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była mocniejsza, przy obrotach zwiększonych. Notowano: Amsterdam 293,90, Bruksela 89,45, Gdańsk 100, Kopenhaga 117,80, Londyn 26,37, Nowy Jork 5,27-13, Nowy Jork - kabel 5,27,38, Oslo 132,55, Paryż 17,90, Praga 18,51, Sztokholm 135,95, Zurych 122,10. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5,24,50, kanadyjskie 5,24, floreny holenderskie 292,90, franki francuskie 17,65, szwajcarskie 121,60, belgi belgijskie 89,20, funty angielskie 26,28, funty państwowe 25,95, guldeny gdańskie 99,80, korony czeskie 16,90, duńskie 117,25, norweskie 131,00, szwedzkie 135,30, liry włoskie 21, szylingi austriackie 98,20, marki fińskie 11,25, marki niemieckie 110,50, niemieckie srebrne 118.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była niejednorodna, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 116,50, Lipopy 51,50-61,75, Modrzewów 14,50-14,75, Ostrowiec 55, Starachowice 36,25-36,50, Żyrardów 61.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była również mocna, przy większych obrotach 4 i pół proc. poz. wewnętrzna i 5 proc. Warszawy z r. 1933. Notowano 3 proc. poz. inwestycyjna I em. 78,75, II em. 79,25-79,25, seria II em. 89, 4 proc. dolarowa 42, 4 proc. konsolidacyjna 66,75-67, drobne odcinki 65,75, 5 proc. konwersyjna 66,50, 5 proc. kolejowa 64,50, 8 proc. Przemysłu Polskiego funtowe 80, 4 i pół proc. ziemskie 63,75-63,50, 4 i pół proc. listy m. Warszawy 66,50, 5 proc. Warszawy z roku 1933 - 69-69,50, 5 proc. Łodzi z roku 1933 - 63-62,75-63, 6 proc. obligacje m. Warszawy VI emisja 76,50, VIII i IX emisja 7,50.

W obrotach pozagiełdowych dokonano transakcyj: 3 proc. państwowa renta ziemiska - 54,25, odcinki po 500 złotych 56,75, odcinki po 100 złotych - 64,50, Węgiel 30,25, Rudzki - 11,65-11,55.

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: poz. inwestycyjna I-sza em. 79,50-79,00, poz. inwestycyjna II-ga em. 80,00-79,50, dolarówka 42,50-42,25, poz. konsolidacyjna grube 67,25-67,00, poz. konsolidacyjna drobne 66,00-65,75, poz. wewnętrzna 65,00-64,75, poz. konwersyjna 67,00-66,75, Bank Polski 117,50-117,00. Tendencja mocniejsza.

ŁÓDZKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy zbożowo-towarowej notowano: żyto 23,40-23,60, owies tranz. 22,75, owies jednolity 22,25-22,75, owies zbierany 21,50-21,75, mąka żytnia 65 proc. 32,00-32,50, mąka pszena 30 proc. 47,00-48,00, mąka pszena 50 proc. 43,00-44,00, mąka pszena 65 proc. 41,50-42,50, mąka pszena II gat. 35,75-36,75, mąka pszena II „A” 30,75-31,75, mąka pszena III gat. 28,25-29,25, gryka 20,00-20,25, mąka ziemniaczana superior 30,00-33,00. Reszta notowań bez zmiany.

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 11-go stycznia 1938 roku.
NOWY JORK: Loco 8,72, styczeń 8,59, luty 8,60, marzec 8,62, kwiecień 8,65, maj 8,68, czerwiec 8,71, lipiec 8,75-76, sierpień 8,77, wrzesień 8,79, październik 8,82, listopad 8,83, grudzień 8,85.
NOWY ORLEAN: Loco 8,82, styczeń 8,63, marzec 8,72, maj 8,79, lipiec 8,85, październik 8,91, grudzień 8,95.
LIVERPOOL: Loco 5,03, styczeń 4,87, luty 4,89, marzec 4,90, kwiecień 4,92, maj 4,94, czerwiec 4,96, lipiec 4,97, sierpień 4,99, wrzesień 5,01, październik 5,03, listopad 5,04, grudzień 5,05.
Giza: Loco 7,67, styczeń 7,32, marzec 7,17, czerwiec 7,20, lipiec 7,23, wrzesień 7,23, październik 7,26, listopad 7,22.
Egipska: Loco 8,48.
Upper: Styczeń 6,12, marzec 6,05, maj 6,07, lipiec 6,08, wrzesień 6,08, październik 6,10, grudzień 6,10.
BREMA: Loco 10,45, styczeń 9,10, marzec 9,88, maj 10,09, lipiec 10,34, październik 10,59, grudzień 10,69.
ALEKSANDRIA Sakell: Styczeń 14,23, marzec 14,48, maj 14,58.
Giza: Styczeń 13,10, marzec 13,12, maj 13,12, listopad 13,25.
Ashmouni: Luty 10,52, kwiecień 10,49, czerwiec 10,50, październik 10,71.

NOWY NUMER „POLITYKI GOSPODARCZEJ”

Wyszedł z druku Nr. 53/54 dwutygodnika „Polityka Gospodarcza”, liczący 32 strony druku. W numerze tym znajdujemy artykuł wstępny Stanisława Lauterbacha p. t. „Der Krier versämter Geleghenheiten” (na marginesie mowy p. wice-premiera), dalej idą artykuły p. t. „Nowy budżet” i „Dualizm budżetowy”, artykuł Feliksa Młynarskiego p. t. „Waluta i przeciętna podatkowa”; Jana Steckiego p. t. „Gospodarka planowa w świetle interwencji zbożowej” i inne.

W dziale notatek numer przynosi uwagi na temat następujące: „Problem żelaza w Niemczech”. — „Totalista o interwencji” i t. d.

3 i 7-DNIOWE WYCIECZKI DO ZAKOPANEGO. Staraniem sekcji narciarskiej Z.K.S. „Makabi” odbędzie się następujące wycieczki do Zakopanego:

1) 3-dniowa w dn. 13-17 b.m. Odjazd z Łodzi w dn. 13 b.m. o godz. 22,45, powrót w dniu 17 b.m. o godz. 7,44 rano. Opłata ryczałtowa wynosi zł. 38,30 i obejmuje przejazd w obydwie strony, utrzymanie i pobyt, kurs narciarski i wycieczki piesze.

2) 7-dniowe wycieczki, w dn. 13-30 stycznia b.r. Wyjazdy indywidualne do 22-go b. m. włącznie. Opłata ryczałtowa wynosi zł. 79 (przejazdy, utrzymanie i taksa klimatyczna).

Blizszych informacji udziela i zapisy przyjmuje sekretariat „Makabi”, Łódź, Al. Kościuszki 21, codziennie w godz. 10-14 i 18-22.

„Profesor”, który nic nie umiał...

Kim był „rutynowany pedagog”.—Margules skazany na rok i 6 mies. więzienia

Poznań, 12 stycznia.

Przed sądem okręgowym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko Pawłowi Margulesowi z Łodzi, oskarżonemu o oszustwa. Margules przybył latem 1934 r. do Poznania i niebawem wychrzczył się

w kościele farnym, przyjmując imię Pawła. Następnie wynajął pokój i zaczął zamieszkać w miejscowej prasie ogłoszenia, że jest profesorem rutynowanym pedagogiem, dr. fil. i pod gwarancją przygotowuje do egzaminów maturalnych.

Margules zapewniał swoich uczniów, że posiada rozliczne stosunki w szkolnictwie poznańskim i postara się o ułatwienie im egzaminów.

Uczniów znalazło się sporo, których Margules uczył różnych przedmiotów, nie wyłączać łaciny, której wogóle nie znał. Za naukę od uczniów, rekrutujących się przeważnie z pośród urzędników, pobierał honoraria, płatne z góry.

Wśród przesłuchanych świadków znajdował się również pewien urzędnik instytucji bankowej, którego Margules uczył przez 3 lata, pobrawszy od niego 2100 zł. Urzędnik poza stratą pieniędzy żadnych korzyści z nauki nie osiągnął i żadnego egzaminu nie złożył. Drugim uczniem był urzędnik prywatny, który zarabiając 80 zł. miesięcznie, płacił „profesorowi” połowę swoich dochodów.

W wyniku rozprawy sąd okręgowy skazał Margulesa, za oszustwa popełnione w 6-iu wypadkach, na półtora roku więzienia.

Sprawa o kradzież weksli na 33 tys. zł.

Wyrok zostanie ogłoszony w dniu dzisiejszym

W sądzie okręgowym pod przewodnictwem sędziego Nieklewskiego toczyła się wczoraj i zakończona zostanie najpóźniej w dniu dzisiejszym niepowszednia sprawa o kradzież weksli na sumę 33.301 złotych.

W dniu 14 września r. 1936 w kantorze firmy „Fabryka Garbarska” przy ul. Zgierskiej (właściciel Moszek Hirsz) prowadzone były roboty murarskie. Murarz Jan Banaszkiwicz, prowadzący roboty, posiadał klucze od wszystkich pomieszczeń biura, z którego meble były tylko częściowo wystawione.

Po skończonych pracach Hirsz stwierdził brak weksli na sumę 33.301 złotych. Między innymi wśród weksli były dwa akcepty Hirsza na tysiąc złotych.

Hirsz nie miał dowodów, by kradzieży dokonał murarz, jednak nikt inny prócz tego ostatniego nie miał owego dnia dostępu do lokalu. Oczywiście, iż indagowany Banaszkiwicz oświadczył, że nie wie o niczym.

Hirsz nie wiedząc jak postąpić, poradził się adwokata, który zalecił mu,

by wtedy dopiero wystąpił ze skargą do władz, gdy ktoś wystąpi o zapłacenie skradzionych akceptów.

Istotnie, gdy w dniu 22 października Antoni Bielecki, zamieszkały przy ul. Wrześnińskiej zażądał należności z obu weksli — Hirsz złożył skargę do wydziału śledczego.

Tutaj poczęli zarówno Bielecki jak i Banaszkiwicz dawać różne wykrętne wyjaśnienia co do pochodzenia weksli. W rezultacie Jan Banaszkiwicz i Antoni Bielecki zostali postawieni w stan oskarżenia i wczoraj znaleźli się na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym.

Oskarżeni w dalszym ciągu dawali wyjaśnienia mętne i często tak dalece nieprawdziwe, że zaprzeczali sami sobie. Między innymi Bielecki podał, że nie umie pisać — co okazało się nieprawdą już na podstawie akt sądowych w których znalazło się podanie, pisane ręką oskarżonego.

Wyrok, jak wspomnieliśmy, zostanie najpóźniej ogłoszony w dniu dzisiejszym. (I).

Nasz reporter sanotował

W mieszkaniu przy ulicy Drewnowskiej 3, wskutek własnej nieuwagi, zatrula się 34-letnia Faiga Zys, która zamiast lekarstwa zażyła trującego płynu do smarowania. Lekarz pogotowia stwierdził stan ciężki i umieścił poszkodowaną w szpitalu.

W mieszkaniu własnym przy ul. Długosza Nr. 44, w czasie czyszczenia garderoby benzyną spowodowała wybuch benzyny 25-letnia Urszula Kajetanowska. Ogień został ugaszony w zarodku, a poparzonej udzielił pomocy lekarz pogotowia i skierował ją do szpitala.

W zakładach Widzewskiej Manufaktury przy ulicy Rokicińskiej uległ wypadkowi przy pracy 36-letni Leon Chęciński, zamieszkały przy ulicy Zarzeckiej Nr. 27 na Chojnach. Uderzony pasem transmisyjnym w głowę, odniósł poszkodowany obrażenia głowy i twarzy, i po opatrzeniu na miejscu został przewieziony do domu.

W fabryce firmy B-cia Kaszub przy ulicy Drewnowskiej Nr. 77 uległ ciężkiemu wypadkowi przy pracy 52-letni majster fabryczny Rudolf Reichert, zamieszkały przy ul. Krakusa Nr. 6. Lekarz pogotowia stwierdził obrażenia czterech palców prawej ręki i umieścił poszkodowanego w szpitalu ubezpieczalni.

W toku bójki na ulicy Kasztelańskiej, w polu, został pokłuty nożem i odniósł rany klute pleców i rąk 29-letni Józef Broczkowski, zamieszkały przy ulicy Lśnowskiej Nr. 4. Poszkodowanego opatrzył lekarz pogotowia.

Dział oficjalny ŁOZPN

Komunikat Zarządu Nr. 59

z dnia 12 stycznia 1938 r.

Nawiązując do komunikatu Zarządu nr. 47 ustęp 7 pkt. 1 zawiadamia się, że stosownie do zarządzenia Państwowego Urzędu WF i PW osoby korzystające z zaświadczeń na ulgowe przejazdy kolejowe (zawodnicy, kierownicy drużyn i sekcji, sędziowie, działacze klubowi i związkowi itp.) obowiązane są od dnia 1-go stycznia 1938 roku posiadać legitymacje członkowskie WF i PW według wzoru ustalonego przez Państwowy Urząd WF i PW. Legitymacje powyższe zamawiać można w ŁOZPN do dnia 25 stycznia 1938 r.

ŁOZPN prosi kluby, by przez wczesne zapatrywanie się w znormalizowane legitymacje typu w. f. i p. w. — uczyniły zadość wymaganiom stawianym przez PUWF i PW, a nie narażały ŁOZPN i siebie na straty materialne.

Na ulicy Prusa w czasie bójki pokłuci zostali nożami 40-letni Bolesław Arndt i 25-letni Stanisław Gawczyński. Oba rannych przewiozła karetka pogotowia do domu. Sprawców poszukuje policja.

Na ulicy Limanowskiego potrącona została przez samochód 52-letnia Tamara Biederman, zamieszkała przy ulicy Zgierskiej Nr. 44. Lekarz pogotowia stwierdził obrażenia zewnętrzne i skierował poszkodowaną do domu.

Na ul. Zawadzkiej 41 zatrzymali jacyś osobnicy Mariem Rozenkaję, zam. przy ulicy Kilińskiego Nr. 151 i zaproponowali nabycie złotych kolczyków z brylantami. Rozenkaję, przekonana, że robi dobry interes, zapłaciła 115 złotych. Sprzedawcy szybko oddalił się, a nabywczyni przekonana się po godzinie na jubileria, że padła ofiarą farmazonów, gdyż kolczyki były z mosiądzu a brylanty ze szkła. Oszustów poszukuje policja.

Józef Mazur, zamieszkały przy ul. Kilińskiego 252 pociągnięty został do odpowiedzialności karnej za kradzież przedrzy w zakładach Scheiblera i Grohmana przy ul. Emilii 25.

Kradną, co się da...

Do władz wpłynęły wczoraj liczne zameldowania o kradzieżach.

K. S., zamieszkały poza Łodzią, zameldował, że po zabawie z nieznanymi mu mężczyzną i kobietą w kilku restauracjach, gdy już był pijany, został okradziony przez towarzyszy libacyj. Kompani skradli mu portfel z 750 złotymi.

Z pracowni kapeluszy Nuty Rozenstraucha przy ulicy 11 Listopada 54 skradł jakiś osobnik kapeluszy i zamierzał z nim wyjść. Złodziej został zatrzymany. Okazał się nim Mendel Szman z Konstancynowa, którego zatrzymano.

Wawrzyniec Pator, zamieszkały przy ulicy Lipowej 82, zameldował, że z mieszkania skradziono mu aparat radiowy i garderobę, łącznej wartości 350 zł.

Szlama Berliński, zamieszkały przy ulicy Zgierskiej 42 zgłosił, że służąca jego Aniela Dymińska skradła mu z mieszkania 630 zł. w gotówce i zbiegła w nieznanym kierunku.

We wszystkich powyższych wypadkach władze wdrożyły dochodzenie. (I).

Echa wybuchu kotła

Rozprawa sądowa została odroczone

Na wokandzie sądu okręgowego znalazła się wczoraj sprawa przeciwko Izraelowi Zarzewskiemu, właścicielowi fabryki tasiem i sznurowadeł, mieszczącej się w budynku fabrycznym N. Laskowskiego przy ul. Pomorskiej 40, w której w dniu 19 stycznia r. ub. nastąpił silny wybuch kotła centralnego ogrzewania.

Skutki eksplozji były tragiczne: robotnik, podpalający akurat kocioł, poniósł śmierć na miejscu, a kilku innych — odniosło lepsze rany i kontuzje.

Do odpowiedzialności karnej pociągnięty został, prócz właściciela fabryki, również wytwórca kotła H. Motyl.

Rozprawa została w dniu wczorajszym odroczone z powodu niestawiennictwa oskarżonego Motyla, który nadesłał świadectwo lekarskie o chorobie. (I).

Sprzedaż wybrakowanych koni policyjnych

Starostwo grodzkie łódzkie podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 21.I.1938 r. o godz. 10-ej odbędzie się w rezerwie konnej Policji Państwowej w Łodzi, przy ulicy Żeromskiego 88, publiczna sprzedaż wybrakowanych wierzchowych koni policyjnych.

Blizsze informacje zainteresowani mogą otrzymać w rezerwie konnej P. P. ul. Żeromskiego 88, w godzinach urzędowych.

Kronika szachowa

TURNIEJ DRUŻYNOWY O MISTRZOSTWO ŁÓDZI.

W 7. rundzie drużynowego turnieju szachowego o mistrzostwo Łodzi, odbywającego się w lokalu Związku Pracowników Skarbowych rozegrano tylko 3 spotkania, czwarte zaś Koło Młodzieży Spółdzielczej — Zjednoczone, zostało przesunięte na termin późniejszy.

Wyniki meczów były następujące:
JUTRZNA — YMCA 3 i pół : 2 i pół. — Jedno z najciekawszych spotkań turnieju. Jutrznia osłabiona brakiem Krygera, grała z dużym szczęściem i mogła uzyskać jeszcze wyższe zwycięstwo. Punkty dla drużyny robotniczej uzyskał Mayzner po zmiennej grze z Wróblewskim i Wajnberg z Oelkem, dla YMCI — Belstein z Messerem. Partie Bogatyrow — Berthold, Goldberg — Cichomski i Franc — Kruh zakończyły się na remis.

PODOFICEROWIE — TRAMWAJARZE 4:2. Drużyna wojskowych wystąpiła z 3 rezerwowymi. Punkty dla zwycięzców zdobyli Czeszyński, Pancierz, Błaszczak i Niciński, dla pokonanych zaś — Szirmer i Blak.

ARCO — SKARBOWCY 5:1. Jedyny punkt dla Skarbowców, którzy wystąpili w zdekompletowanym składzie uzyskał Markiewicz. — W dogrywaniu niedokończonych partii z poprzednich rund Czerzyński wygrał z J. Rosenblatem i Natanson z Goldbergiem. Ostateczny wynik meczu Łódzki Klub Szachowy — Podoficerowie brzmi zatem 3 i pół : 2 i pół na korzyść Ł. K. Sz.

W ogólnej punktacji po 7 rundach prowadził w turnieju Łódzki Klub Szachowy z 27 i pół (1) p., dalej idą YMCA — 25 p., Jutrznia — 24 i pół (1) p., Koło Młodzieży Spółdz. — 23 (6) p., Zjednoczone — 16 (6) p., Podoficerowie — 15 (6) p., ARCO — 14 i pół (6) p., Tramwajarze — p. i Skarbowcy 3 i pół p. (W nawiasach liczba partii niedokończonych).

Abi poznać cynek ogłoszeniowy w Polsce...

Droga do celu!

Dokładne informacje ogłoszeniowe o pismach oraz pierwszy spis firm ogłaszających się osób pracujących w zawodzie ogłoszeniowym: rzeczoznawców i grafików reklamowych, dyrektorów, kierowników i współpracowników działu ogłoszeń w wydawnictwach, właścicieli, dyrektorów i współpracowników fachowych biur ogłoszeń.

Do nabycia u Gebelnera i Walfia oraz w większych księgarniach. Cena zł 5.—

KATALOG PRASY R.P. 1938

LARUM BIURO OGŁOSZEŃ
WARSZAWA NADELSKA 4

LARUM
BIURO OGŁOSZEŃ

WARSZAWA
KRÓLEWSKA 1, TEL. 51872, 61638, 61643

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
Piotrkowska 8
przyjmuje od godz. 1.30—2.30 i od godz. 7—8.
Telefon 232-55.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE I ALERGICZNE
ul. Nawrot 7
TEL. 164 21
rodz. dzień 5—7.

Dr. med.
BIBERGAL
Choroby skórne, weneryczne i seksualne
ul. Zawadzka 10, telefon 106-30
powrócił

Dr. BRAUN
Cegielniana 4, tel. 100-57
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
przyjmuje od 8—1 i od 5—9 wiecz. w niedz. i święta od 9—1.

Przebieg od **BOLU GŁOWY**
DŁA DOROSŁYCH ZE ZŁYBĄR.
KOWALSKINA
stosuje się również
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPY I KATARZE

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.
Przyjmuje od 10—1 i od 3—7-ej.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

DR. MED.
Dr. Ludwik FALK
Choroby skórne i weneryczne
Nawrot 7 tel. 128-07
przyjm. 10—12 i 5—7-ej.

GRUŻLICA PŁUC
jest nieulegalną i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu pociąga bardzo wiele ofiar.
Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitów, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp., stosują pp. Lekarze
„BALSAM TRIKOLAN-AGE”, który ułatwiając wydzielenie się płynu, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała. Do nabycia w Aptekach

Dr. med.
ADAM BENDER
Kardiolog (spec. chor. serca)
POWRÓCIŁ
i przeprowadził się na
AL. KOŚCIUSZKI 46, fr. part.
tel. niezmienny 191-25.
Przyjm. od 4.30 do 7 w.

DR. MED.
WŁ. ŻADZIEWICZ
STOMATOLOG
Spec. chor. i chir. zębów i jamy ustnej.
PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.
Przyjmuje od 3—7.

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam.
Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70, w godzinach 2—3.

DR. MED.
P. KOTOK
chor. wewnętrzne
ZEROMSKIEGO 44, tel. 114-25
powrócił.

DOMEK MUROWANY PARTEROWY (Willa)
składający się 5-ciu pokoiów i kuchni oraz domek gospodarczy wraz z ogrodem owocowym (35 szt. drzew owocowych)
w Radogoszczu, ul. Jagiellońska 5
1 minuta do przystanku tramwajowego
OD ZARAZ DO SPRZEDANIA.
Wiadomość: Łódź, Główna 8 w Firmie Schwalbe i Milde.

Do akt Nr. Km 2273/37
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 13-go zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 18 stycznia 1938 r. o godz. 11 w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 89 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: maszyny do pisania i fotela dentystycznego oszacowanych na łączną sumę zł. 650, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dn. 30 grudnia 1937 r.
Komornik M. LIPINSKI.
Sprawa S. Markowa p-ko firmie „Dental-Depot Poldens”.

„Czystość”
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, froterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.

BYLI KIEROWNIK FABRYKI wyr. baw. ze znajomością buchalterji, administracji fabrycznej, spraw podatkowych i ubezpieczeniowych oraz wszelkich czynności biurowych
POSZUKUJE jakiegokolwiek POSADY
Wymagania skromne. Może być na wyjazd. Łaskawe oferty do „Republiki” sub. „Referencje”.

Jestem zadowolony z rezultatu swych ogłoszeń w REPUBLICIE

NA KARNWAŁ
przyjmuje wieczorki, zabawę, imprezy. Pierwszorzędna orkiestra, między instrumentami 2. białe harmonie, refreny śpiewane przez refrenistkę, ceny przystępne. Łódź, Jerozgo 20, n. 22.

„PRASA”
MIESIĘCZNIK
ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU WYDAWCÓW DZIENNIKÓW I CZASOPISM

Vyszedł z druku zeszyt Nr 12/1937 r.
TREŚĆ ZESZYTU
O zasady uregulowania warunków pracy w dziennikarstwie.
Stefan Krzywoszewski: Zadania i prace Sekcji Czasopiśmienniczej przy Polskim Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.
Franciszek Głowiński: Ku ożywieniu wymiany gospodarczej w Polsce. Prace Związku Wydawców.
Organizacje i Sprawy Dziennikarskie.
Wykaz dziennikarzy-redaktorów, pracujących na terenie Rzplitej Polskiej, oraz korespondentów zagranicznych pism polskich: Kraków — lista nr. 1, Lwów — lista nr. 1, Wielkopolska — lista nr. 2.
Kronika krajowa.
Prawo a prasa.
Prasa na szerokim świecie.
Cena zeszytu 1 zł.
Do nabycia w administracji „Prasy”, w większych księgarniach i kioskach „Ruchu”.
Prenumerata roczna: w kraju zł. 10.—, zagranicą zł. 12.—.
Adres administracji: Warszawa, ul. Zgoda 8, m. 4.
Tel. 540-00. Konto rozrachunkowe Nr. 751, Warszawa 1.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.
Centralna lecznica zębów
I CHIRURGII JAMY USTNEJ w ŁODZI.
PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY
ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83
Ord. od 9 r. do 8 w., w niedziele i święta od 10—1.
Stomatolog przyjmuje od 9—11.
LEK.-DENT. ŻADZIEWICZ.

Lokale

UMEBLOWANY pokój z wszelkimi wygodami od zaraz do wynajęcia. Legionów 48 fr., II p. m. 5.
DO WYNAJĘCIA od zaraz lokal składający się z 1 pok. z kuchnią i salą 7 mtr x 8 mtr. Wiadomość u dozorcę ul. Piotrkowska 225/7.

DO WYNAJĘCIA lokal fabryczny na parterze oraz oddzielny budynek fabryczny parterowy z placem ewentualnie sprzedaż. Wiadomość Rokocińska Nr. 53 I piętro.
POKÓJ frontowy z całodziennym utrzymaniem lub bez odami zaraz. Piotrkowska 79/9, tel. 232-59.

ZŁ. 140 KWARTALNIE 2 pokoje z kuchnią i wygodami.
ZŁ. 232 KWARTALNIE 3 pokoje z kuchnią.
4—5—6-cio POKOJE umeblowane (garniery), od zł. 20. „Zenit”, Piotrkowska 82, tel. 260-25.

DWA pokoje kuchnia wszelkie wygody śródmieście poszukiwane. Oferty Republika „Śródmieście”.
POSZUKUJE w śródmieściu umeblowanego pokoju niekierującego, na dojazdy w niedziele i święta. Oferty „Warszawianin”.

POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami (centralne ogrzewanie) w eleganckim domu przy inteligentnej rodzinie dla jednej osoby do wynajęcia. Oglądać można do godz. 4 po południu. Al. Kościuszki 57 m. 18.

POKÓJ frontowy, słoneczny, ładnie umeblowany z niekierującym wejściem, z używalnością telefonu — do wynajęcia od zaraz — dla pana. Wiadomość: tel. 106-69, ul. Główna Nr. 5, m. 15.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice” są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki”

„MODES” wykwiłnta pracownia hatów maszynowych dla konfekcji damskiej. Zamenhofa 6 m. 29.

WSPÓLNICZKI z wkładem i współpracą do nowo założonej wypożyczalni książek poszukują. Oferty sub „J. R.”

UNIEWAŻNIA się kwit kaucyjny Elek. trawni Łódzkiej zł. 30.— Nr. 91995 z apartamenty z łazienkami. Zarząd He dn. 7.7. 1933. Spadk. Ch. 1, Tyllera, leny Silberfeld.

OSTRZEŻENIE. Dowiedzieliśmy się, iż pojawiły się weksle opatrzone w pieczętatkę „Radio-Palace” Pfajfer i S-ka Łódź, Piotrkowska 86. Pieczętka ta nie odpowiada brzmieniu naszej firmy i została częściowo sfalszowana. Nie odpowiadamy za zobowiązania zaopatrzone w powyższy stempel. Sprawcy sfalszowania będziemy ścigać sądownie.
UNIEWAŻNIAM zaginione pozwolenie przywozu Min. Pr. i Han. Nr. 136741 z dn. 6. XII. 37. HZ. 8354/ED na 500 kg. przędzy wełnianej z Niemiec (Oswald Karoff, Łódź, Zeromskiego 87).

Posady

PRACOWNIK do fabrycznego składu jedwabiu, biegły w krojeniu i nawijaniu, z dobrym charakterem i ma poszukiwany. Oferty sub „Silny”.
POTRZEBNA manicurzystka od zaraz. Zakład Fryzjerski, Andrzejka 29.
BUCHALTER-bilansista ma wolne godziny. Referencje b. dobre, ceny przystępne. Oferty sub „Bilansista”.

BAR Automat Piotrkowska 63 poszukuje kwalifikowanej bufetowej od zaraz.
POTRZEBNA manicurzystka od zaraz L. Rozenicwaig, Zawadzka 26.

Kupno i sprzedaż

KUPIĘ okazjnie 250 foteli wiejskich (kinowe) łączonych w rzędy w dobrym stanie. Oferty z ceną nabywając do biura ogłoszeń S. Fuchsa, Piotrkowska 87 sub „Fotele”.

SUKNA, WEŁNY, wełny i dodatki krawieckie. Przejazd 36, tel. 269-17.

Nauka i wychowanie

PROFESOR matematyki udziela korepetycji tylko w zakresie średnim i wyższym. Oferty pod H. N.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a front zastać od 4—8 po poł.

„Zdrowiska

ZAKOPANE „KAPRYS” do Białego. Telefon 11-43. Nowoczesne urządzenie. Apartamenty z łazienkami. Zarząd He dn. 7.7. 1933. Spadk. Ch. 1, Tyllera, leny Silberfeld.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24, dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 150-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”
w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, „Republika”; „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi: — 40 gr. za wiersz mm. Zareczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Śluzne reklamacje będą uwzględniane o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omwki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.